

Brand og røgalarmer i danske hjem

TrygFonden

Juli – 2020

1.	Sammenfatning.....	3
1.1	Baggrund	3
1.2	Røgalarmer i danske hjem.....	3
1.3	Danskernes brandberedskab og risikopfattelse	4
1.4	Danskernes viden og adfærd i forbindelse med brand.....	5
2.	Røgalarmer.....	6
2.1	Hvor mange har røgalarmer opsat, og hvad kendetegner dem?	6
2.1.1	Placering og test af røgalarmer	8
2.2	Årsager til at have en røgalarm	9
2.3	Årsager til ikke at have en røgalarm.....	11
2.3.1	Hvad skal der til for, at de vil anskaffe en røgalarm?	13
3.	Brandberedskab	15
3.1	Brandslukningsudstyr	15
3.2	Brandråd	16
3.3	Flugtplan / evakueringsplan.....	18
3.4	Brandberedskab i fritidsboliger	19
3.5	Risikopfattelse	20
3.6	Hjælp til brandforebyggelse	22
4.	Borgernes viden om brandårsager.....	23
4.1	Viden – typiske årsager til brandens opståen.....	23
4.2	Oplevede brande	25
4.2.1	Årsag til brandens opståen	26
4.2.2	Happy fires.....	28
4.3	Oplevede brande uden for hjemmet	30
4.4	Forventet adfærd ved brand	30
4.4.1	En mindre brand	30
4.4.2	En større brand.....	31
4.5	Viden om røgalarmer	33
5.	Metode.....	37
5.1	Repræsentativitet.....	37
5.2	Vejning.....	38
5.3	Statistisk usikkerhed	38
5.4	Beregning af antal happy fires	38
6.	Appendix.....	40

1. Sammenfatning

1.1 Baggrund

TrygFonden har i samarbejde med Beredskabsstyrelsen i sommeren 2020 gennemført en befolkningsundersøgelse om brandsikkerhed i private boliger. 3.914 repræsentativt udvalgte danskere i alderen 18 til 85 år har deltaget i undersøgelsen.

Undersøgelsen har til formål at måle forekomsten af røgalarmer og brandslukningsudstyr i private boliger samt at belyse befolkningens generelle viden om og adfærd i forbindelse med brand. Undersøgelsen skal også klarlægge, i hvilket omfang brande i private hjem slukkes af borgerne selv, inden de udvikler sig til større brande, og inden brandvæsenet alarmeres – de såkaldte "happy fires".

Undersøgelsen er en gentagelse af tilsvarende undersøgelser foretaget af Epinion i 2014 og 2017. I 2014 deltog 3.814 personer mellem 18 og 85 år i undersøgelsen, mens undersøgelsen i 2017 var baseret på svar fra i alt 3.917 danskere i alderen 18-85 år.

Undersøgelsen afdækker følgende forhold:

01.

Forekomsten af røgalarmer i private danske hjem.

02.

Danskernes viden om, hvad der typisk forårsager brand, og hvordan man håndterer en brand, hvis den opstår.

03.

Danskernes oplevelser med brand og forekomsten af "Happy fires" i private hjem.

04.

Danskernes viden om røgalarmer og brandsikkerhed.

1.2 Røgalarmer i danske hjem

Forekomsten af røgalarmer i de danske hjem er steget over de seneste år. I dag har 75 pct. af danskerne en eller flere røgalarmer opsat i deres hjem, mens dette i 2017 var gældende for 72 pct. og i 2014 for 70 pct. af danskerne. Det er især gruppen af danskere, som har en enkelt røgalarm i hjemmet, der er steget i perioden fra 2014 til 2020.

Som i de tidligere undersøgelser er det fortsat sådan, at der blandt dem, der ikke har røgalarmer i deres hjem, er en overvægt af danskere med følgende karakteristika: unge (18-34-årige), enlige, kortere uddannede og personer med en husstandsindkomst under 300.000 kr. om året. Dermed har flere unge end ældre ikke en røgalarm, flere enlige end par/gifte har ikke en røgalarm osv. Det gør sig også fortsat gældende, at røgalarmer i de danske hjem er mindre udbredt i Region Hovedstaden, blandt beboere i leje- og andelsboliger, i lejligheder og i mindre boliger. Dette billede er ikke overraskende, og mange af disse faktorer hænger naturligvis også sammen, da unge typisk vil have en lavere indkomst end ældre, være nået kortere i deres uddannelsesforløb, i mindre grad vil være gift, og da mange unge bor i mindre lejligheder i de større byer. Dog er det vigtigt at have for øje, at der også er andre aldersgrupper i befolkningen, som ikke har røgalarmer ud over de unge – f.eks. ældre enlige og ældre med lavere indkomst.

Størstedelen af de danskere, der har røgalarmer i deres hjem, forklarer, at det primært skyldes et ønske om at kunne føle sig trygge derhjemme. Tryghed i hjemmet er således den hyppigste årsag til at anskaffe sig en røgalarm, men andelen af danskere, der fremhæver tryghed (57 pct.) er dog faldet med i alt 12 procentpoint siden 2014. Til gengæld siger flere af danskerne i dag end tidligere, at de har røgalarmer, fordi det var nemt at sætte dem op, eller fordi røgalarmerne allerede var sat op, da de flyttede ind. Det stemmer godt overens med, at udbredelsen af røgalarmer i de danske hjem er steget over årene.

Mange af de danskere, der ikke har en røgalarm, siger, at de ikke ved hvorfor, ligesom en betydelig andel af dem faktisk har en røgalarm liggende derhjemme, som de bare ikke har fået sat op endnu. Det er i år de primære forklaringer på, hvorfor man ikke har en røgalarm, og det vidner om, at der for mange ikke er tale om et bevidst fravalg af røgalarmer. Der er dog en lille gruppe af danskere, som ikke synes, at røgalarmer er relevante for dem. Derudover er der også en gruppe af danskere, som tidligere har haft en røgalarm, men som har fjernet den igen. I de fleste tilfælde skyldes det, at røgalarmen har meldt fejlalarm for ofte.

Godt hver tredje af dem, der har fjernet deres røgalarm, har en intention om at sætte den op igen. Derudover siger godt 4 ud af 10, at længere batterilevetid, gratis udlevering og opsætning og et lovkrav om røgalarmer ville få dem til at anskaffe sig en røgalarm igen.

1.3 Danskernes brandberedskab og risikopfattelse

Der er også sket en stigning i udbredelsen af brandslukningsudstyr i de danske hjem. I 2014 havde 65 pct. af danskerne intet brandslukningsudstyr, mens det i år er lidt færre: 62 pct. Pulverslukkeren er fortsat danskernes foretrukne brandslukningsudstyr, og hver fjerde dansker har sådan en derhjemme.

Langt de fleste danskere er opmærksomme på at følge brandråd i deres hverdag, og der er en tendens til, at flere og flere bliver opmærksomme på dem. Det brandråd, som flest efterlever, er at slukke levende lys, når de forlader et rum. Mange er også opmærksomme på ikke at stille levende lys i nærheden af noget letantændeligt og at huske at slukke for komfuret, hvis de går fra madlavningen.

Til trods for at danskerne i stigende grad har både røgalarmer og brandslukningsudstyr, er det fortsat kun en lille del, der har lagt en konkret plan for, hvordan de og deres familie kommer ud af boligen i tilfælde af brand. Blot 13 pct. af danskerne har en decideret plan, men 18 pct. har talt om eller overvejet, hvordan de kommer ud. Mere end hver tredje har hverken talt om eller overvejet, hvordan de kommer ud i tilfælde af brand, og det er ligeledes næsten hver tredje dansker, der slet ikke mener, at det er nødvendigt.

Størstedelen af danskerne mener da også selv, at de har indrettet sig brandsikkert. Ligeledes vurderer de fleste, at risikoen for, at der kan opstå brand i deres bolig, er lille, og at der er en lav risiko for, at de selv eller deres pårørende kan komme til skade ved en brand. Det at have en eller flere røgalarmer i hjemmet bidrager umiddelbart til en følelse af brandsikkerhed i hjemmet, men ser ikke ud til at hænge sammen med opfattelsen af risikoen for tilskadekomst ved brand. Til gengæld er risikopfattelsen højere hos de danskere, som tidligere har oplevet brand i deres bolig.

1.4 Danskernes viden og adfærd i forbindelse med brand

Ligesom i de forudgående undersøgelser anslår størstedelen af danskerne, at brug af levende lys er en typisk årsag til, at der opstår brand. Der er dog lidt færre end tidligere, der fremhæver det, og samtidig er der flere, som peger på elektriske installationer og brug af ukrudtsbrændere som typiske årsager til brand.

Andelen af danskere, der siger, at de inden for de seneste fem år har oplevet en brand i hjemmet, er uændret siden undersøgelserne i både 2017 og 2014. Det er fortsat mindre end hver tiende dansker. Der er en overvægt af mænd og af unge blandt dem, der har oplevet en brand i hjemmet, men der er ingen forskelle i udbredelse af oplevede brande i hjemmet på tværs af de fem regioner.

I mere end hvert fjerde tilfælde, hvor danskere har oplevet brand i deres bolig, er der tale om brande forårsaget af levende lys. Således er der overensstemmelse mellem, hvad danskerne tror er den hyppigste årsag til brand, og hvad der i de fleste tilfælde forårsager brande i private hjem. I mange tilfælde er der ligeledes tale om brande, der er opstået som følge af brug af elektriske apparater og glemte brandbare ting på komfur eller brødrister.

Halvdelen af dem, der har oplevet en brand i deres hjem inden for de seneste fem år, havde held til selv at slukke branden, før der opstod skader på mennesker eller ejendom. Godt en tredjedel lykkedes ligeledes med at slukke branden selv, men nåede ikke at forhindre mindre materielle skader. Ligesom i 2017 var det kun 1 ud af 10 som så sig nødsaget til at alarmere brandvæsenet, da de oplevede en brand i hjemmet. Som i både 2014 og 2017 giver dette altså en indikation af, at der er flere brande i de danske hjem, end brandvæsenet rykker ud til.

Det er da også fortsat et fåtal af danskerne, som siger, at de vil ringe efter brandvæsenet i tilfælde af en mindre brand (12 pct.). Men denne andel er steget med 3 procentpoint siden 2017 og med 4 procentpoint siden 2014. De fleste vil i stedet forsøge at slukke branden selv ved brug af en beholder med vand, et vådt viskestykke eller forhåndenværende væske. I tilfælde af en større brand vil de fleste danskere dog, som i de tidligere undersøgelser, fortsat alarmere brandvæsenet (83 pct.).

2. Røgalarmer

I dette afsnit behandles forekomsten af røgalarmer i danske hjem. Her kortlægges det, hvor mange der har røgalarmer opsat i hjemmet, samt hvad der kendetegner både dem, der har røgalarmer, og dem der ikke har. Derudover afdækkes bevæggrunde for hhv. at have og ikke have en røgalarm. Undersøgelsen finder, at størstedelen af danskerne har en eller flere røgalarmer opsat i deres hjem, og at denne andel er steget gradvist, siden undersøgelsen gennemførtes første gang i 2014. Det er især de unge, byboerne i lejligheder og lejeboliger, som ikke har røgalarmer opsat i hjemmet. Tryghed i hjemmet er den primære årsag til at have røgalarmer, mens en stor del af dem, der ikke har røgalarmer opsat, ikke kan svare på hvorfor.

2.1 Hvor mange har røgalarmer opsat, og hvad kendetegner dem?

Siden 2014 er der sket en stigning i andelen af danskere, der har røgalarmer opsat i hjemmet. Samlet set har 3 ud af 4 danskere (75 pct.) i dag en eller flere røgalarmer i deres hjem, hvilket markerer en stigning på 3 procentpoint siden 2017 (72 pct.) og på 5 procentpoint siden 2014 (70 pct.). Selvom andelen af danskere, der har en eller flere røgalarmer i deres bolig, er steget over de seneste år, er der stadig 23 pct. af danskerne, som ikke har en røgalarm i deres bolig. Derudover svarer 3 pct., at de ikke ved, om de har en eller flere røgalarmer opsat i hjemmet.

75 % af danskerne har en eller flere røgalarmer opsat i deres hjem¹.

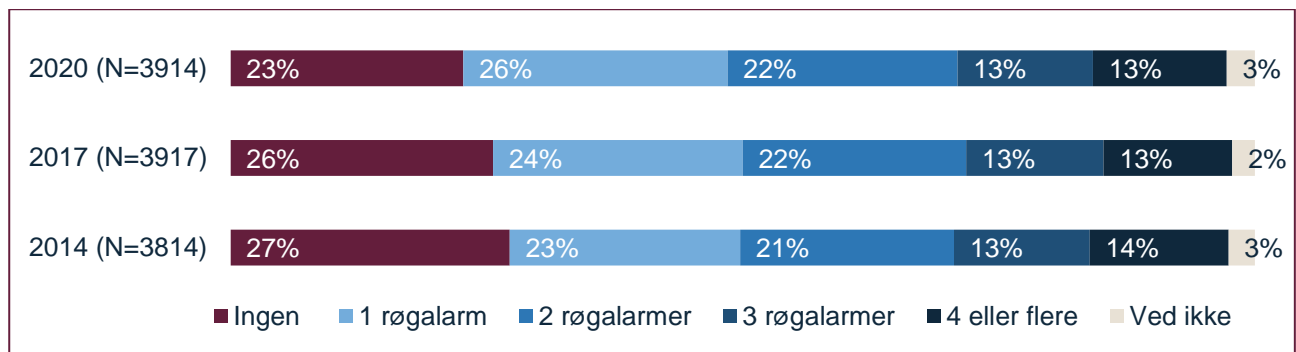

23 % af danskerne har ingen røgalarmer opsat i deres hjem.

26 pct. af danskerne har blot én enkelt røgalarm, 22 pct. har to, mens i alt 26 pct. har flere end to røgalarmer opsat i hjemmet. Siden 2014 ses en gradvis nedgang i andelen, som ingen røgalarmer har, og samtidig en stigning i andelen, som har en enkelt røgalarm. Det tyder på, at mange af dem, der tidligere ingen røgalarmer havde, i dag har en enkelt røgalarm i deres hjem.

¹ I boksen er nogle af tallene i Figur 1 rundet op, så totalen er 75 pct.

Figur 1: Hvor mange røgalarm(er) er der i din bolig? (medregn ikke røgalarm(er) i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer)

Der er ikke forskel på mænd og kvinder i forhold til, om de har røgalarm(er) opsat i hjemmet (se figur 21 i appendix). Til gengæld er unge generelt mindre tilbøjelige til at have en røgalarm end ældre. I de fleste tilfælde er der ikke forskel på, hvor mange der har en eller flere røgalarm(er) på tværs af aldersgrupper, men der er flere af de 56-65-årige (77 pct.), som har en røgalarm, sammenlignet med de 18-34-årige (71 pct.) (se figur 22 i appendix).

Det er også særligt de unge, som er i tvivl om, hvorvidt de har en røgalarm i deres bolig. Blandt de unge udgør denne gruppe således 7 pct., hvilket er højere end i samtlige af de andre aldersgrupper. Andelen af unge, som er i tvivl, er dog faldet med 2 procentpoint siden 2017.

Derudover er der en tendens til, at danskere bosat i Region Hovedstaden i mindre grad end danskere bosat andre steder i landet, har røgalarm(er) opsat i deres bolig. Der er således en større andel af danskerne i både Region Midtjylland (79 pct.), Region Syddanmark (75 pct.) og Region Nordjylland (80 pct.), der har røgalarm(er) opsat, end det er tilfældet i Region Hovedstaden (69 pct.) (se figur 23 i appendix). I forlængelse heraf er der ligeledes en lavere forekomst af røgalarm(er) blandt beboere i lejligheder, i leje- og andelsboliger og i mindre boliger. Dette hænger sandsynligvis sammen med, at forekomsten af disse boligtyper er større i Region Hovedstaden end i andre regioner, ligesom der også bor mange unge i Region Hovedstaden.

Særligt blandt danskere, som er gift, er forekomsten af røgalarm(er) høj. Her har i alt 84 pct. en eller flere røgalarm(er), mens blot 15 pct. ingen røgalarm(er) har. Der er færrest, der har en røgalarm, blandt de enlige. Her har i alt 64 pct. en eller flere røgalarm(er), mens knap hver tredje (32 pct.) ingen røgalarm(er) har (se figur 24 i appendix).

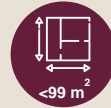
Endelig tegner der sig et billede af, at uddannelsesniveau hænger sammen med forekomsten af røgalarm(er) i hjemmet (se figur 25 i appendix). Danskere, som har grundskolen som højst gennemførte uddannelse, er således mindre tilbøjelige til at have en røgalarm end danskere med højere uddannelsesniveau. Ligesom i 2017, er der flest blandt de grundskoleuddannede, der ikke har en røgalarm (31 pct.), mens der er færrest blandt dem, der har en lang videregående uddannelse (21 pct.). I forlængelse heraf er der også flere, der ikke har en røgalarm, blandt danskere med en årlig husstandsindkomst under 300.000 kr. (33 pct.), sammenlignet med samtlige øvrige indkomstgrupper (se figur 26 i appendix). Som det er tilfældet med boligtype, er der sandsynligvis også en sammenhæng mellem alder og civilstand, uddannelse og indkomst.

Boligtype

Der er flest, der ikke har en røgalarm, blandt dem, som bor i lejlighed.

Ejerforhold

Beboere i ejerboliger har i højere grad røgalarmer end beboere i leje- og andelsboliger.

Størrelse

Dem der bor i boliger på over 100 m², har i højere grad røgalarmer, end dem der bor i mindre boliger.

17 pct. af dem, der har en eller flere røgalarmer, har røgalarmer, som er tilsluttet elnettet, mens 13 pct. har røgalarmer, som er tilkoblet en vagtcentral. Derudover har 26 pct. af dem, der har mere end én røgalarm i deres bolig, serieforbundne røgalarmer, som alle aktiveres, hvis en enkelt går i gang. Der er sket en stigning i andelen, som har serieforbundne røgalarmer siden 2017, hvor dette var gældende for knap hver femte (18 pct.). Også andelen, der har røgalarmer, som er tilkoblet en vagtcentral, er steget siden 2017, hvor det blot var 6 pct.

17 % har røgalarmer, som er tilsluttet elnettet.

13 % har røgalarmer, som er tilkoblet en vagtcentral.

26 % har serieforbundne røgalarmer.

De fleste af dem, der har en røgalarm, har købt den selv (63 pct.), mens en mindre andel har fået deres seneste røgalarm foræret (14 pct.). De resterende 20 pct. af dem, der har en røgalarm, har ikke anskaffet sig yderligere end de røgalarmer, der allerede var opsat i boligen, da de flyttede ind.

Det er især de 18-34-årige, som har fået deres røgalarmer foræret. I samtlige andre aldersgrupper har danskerne i højere grad købt deres seneste røgalarm selv. I tråd hermed ses også en tendens til, at danskere med lavere uddannelsesniveau (hhv. grundskole- og gymnasialt uddannede) i lavere grad end danskere med højere uddannelsesniveau har købt deres seneste røgalarm selv.

De fleste danskere sætter selv deres røgalarmer op, og det er særligt kvinderne og de unge, som har brug for hjælp hertil. Lidt mere end halvdelen (53 pct.) af dem, der har anskaffet sig eller fået en røgalarm foræret, har således selv sat den op. Blandt disse er en større andel af mænd (74 pct.) end kvinder (33 pct.) og færre unge (18-34 år: 45 pct.) end ældre (35-55 år: 54 pct., 56-65 år: 58 pct. og 66-85 år: 56 pct.). I alt har 28 pct. fået hjælp til at sætte røgalarmen op af andre fra husstanden, familie eller venner, mens 11 pct. har fået en montør eller elektriker til at sætte røgalarmen op.

2.1.1 Placering og test af røgalarmer

Røgalarmer placeres typisk i gangen og i boligens største eller hyppigst anvendte rum. Flertallet af dem, der har en eller flere røgalarmer i deres bolig, har således placeret en røgalarm i gangen (58 pct.). Mange har ligeledes placeret en røgalarm i opholdsstuen (45 pct), ligesom køkkenet (34 pct.) og soveværelset (29 pct.) er populære steder at placere røgalarmer. Dette billede er det samme, som tegnede sig i undersøgelsen i 2017. Ser man isoleret set på dem, der kun har en røgalarm i boligen, er gang/entré (47 pct.) den foretrukne placering efterfulgt af opholdsstue (26 pct.) eller køkkenet (24 pct.).

De fleste danskere (73 pct.) har testet deres røgalarmer inden for de seneste to år, men der er sket et fald i denne andel siden 2017 (80 pct.). 19 pct. har testet røgalarmerne inden for den seneste måned, 25 pct. har testet dem inden for de seneste tre måneder, og 24 pct. har testet dem inden for det seneste år. En lille gruppe på 5 pct. af dem, der har en røgalarm, har aldrig testet den, og af disse ved 2 pct. slet ikke, hvordan man gør. 10 pct. af dem, der har røgalarmer, siger, at det er unødvendigt at teste disse, da røgalarmerne selv indikerer, når batteriet skal skiftes. Dette ligger nogenlunde på niveau med 2017 undersøgelsen, og er i store træk også uændret siden 2014.

Som det ligeledes var tilfældet i 2017, oplevede langt størstedelen af dem, der har testet deres røgalarmer, at de virkede (96 pct.). Den hyppigste årsag til, at røgalarmerne ikke virkede, var, ligesom i 2017, at batteriet var defekt (44 pct.). Flere har imidlertid også oplevet, at årsagen var, at batteriet var blevet fjernet pga. fejllarm (24 pct.), eller fordi det skulle bruges til noget andet (21 pct.). De fleste af dem, hvis røgalarm ikke virkede, da de testede den, har genetableret røgalarmen, så den virker igen (68 pct.), men hver tredje (32 pct.) har ikke gjort dette.

2.2 Årsager til at have en røgalarm

Røgalarmer skaber tryghed i hjemmet. Dét er for mere end halvdelen (57 pct.) den vigtigste årsag til, at de har sat en eller flere røgalarmer op i deres hjem. Tryghed i hjemmet har været den hyppigst fremhævede årsag til at have røgalarmer siden 2014-målingen, men andelen, der fremhæver dette som den vigtigste årsag, er gradvist faldet over årene (64 pct. i 2017 og 69 pct. i 2014).

Til gengæld er der sket en stigning i andelen af danskere, som svarer, at den væsentligste årsag til, at de har røgalarmer i hjemmet, er, at det er nemt at sætte røgalarmer op (29 pct.), og at røgalarmerne allerede var sat op, da de flyttede ind (20 pct.).

8 pct. angiver, at en af op til tre væsentligste årsager til, at de har en røgalarm, er, at deres adfærd kan medføre brandfare. Denne svarkategori er tilføjet dette års undersøgelse som erstatning for flere kategorier, der tidligere har angivet brandfarlig adfærd (har pejs/brændeovn, er ryger, tænder ofte levende lys, mv.). Der er således tilsyneladende sket et fald i andelen², der fremhæver deres egen adfærd som en væsentlig årsag til, at de har en eller flere røgalarmer sat op i hjemmet.

7 pct. svarer, at den væsentligste grund til, at de har en røgalarm, er, at de har set en kampagne om røgalarmer. Denne kategori er ligeledes ny, og selvom denne langt fra er blandt de hyppigst fremhævede årsager til at have en røgalarm, indikerer dette, at kampagner har en effekt.

57 % har røgalarmer fordi, det skaber tryghed i hjemmet.

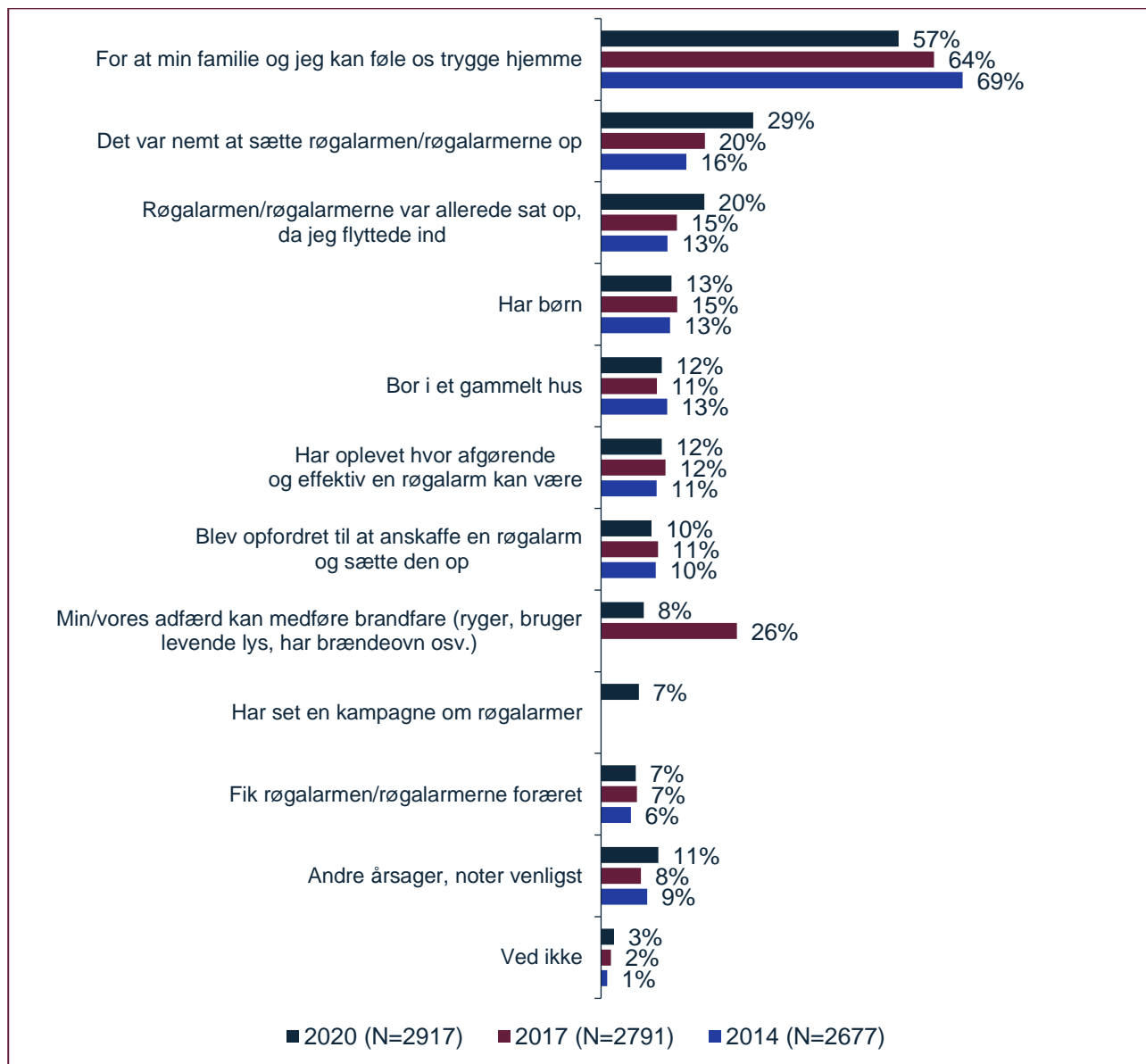
29 % har røgalarmer fordi, det var nemt at sætte op.

20 % har røgalarmer fordi, de allerede var sat op, da de flyttede ind.

² I 2017 svarede 26 pct., at de væsentligste årsager til at have en røgalarm er, fordi de "har brændeovn" og/eller "tænder ofte levende lys".

Figur 2: Hvad er den væsentligste årsag til, at du har en røgalarm/flere røgalarmen, der er sat op? Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder³

Tryghed i hjemmet er den hyppigst fremhævede årsag til at have en røgalarm på tværs af både køn, aldersgrupper og regioner. Der er dog en større andel af kvinder (61 pct.) end mænd (53 pct.), der angiver dette som den væsentligste årsag. Til gengæld fremhæver flere mænd (35 pct.) end kvinder (24 pct.), at det var nemt at sætte røgalarmen op.

³ Bemærk, at enkelte svarkategorier ikke går igen i alle tre år. Kategorien "Min/vores adfærd kan medføre brandfare (ryger, bruger levende lys, har brændeovn osv.)", er tilføjet i 2020 som en samlet kategori, der erstatter flere af de tidligere anvendte kategorier (ryger, har brændeovn, bruger levende lys). For 2017 er kategorierne "har brændeovn" og "bruger levende lys" lagt sammen til ét tal for adfærd, der kan føre til brandfare. Kategorien "Har set en kampagne om røgalarmen" er ligeledes tilføjet i 2020.

Der er ligeledes flere i samtlige af de ældre aldersgrupper, der fremhæver tryghed i hjemmet som den væsentligste årsag, sammenlignet med de unge i aldersgruppen 18-34 år (42 pct.). Andelen af de unge, der fremhæver tryghed i hjemmet, er tilmed faldet med 11 procentpoint siden undersøgelsen i 2017. Ligesom i 2017 er der til gengæld flere i den unge end i de ældre aldersgrupper, der siger, at den væsentligste årsag til at de har en røgalarm, er, at der allerede var opsat røgalarmer, da de flyttede ind (30 pct.). Denne andel er steget med 6 procentpoint siden 2017.

2.3 Årsager til ikke at have en røgalarm

For mange af de danskere, som ikke har en røgalarm, er der tilsyneladende ikke tale om et bevidst fravalg. Hver femte af dem, der ikke har en røgalarm i hjemmet, ved ikke hvorfor (20 pct.). Denne andel er faldet en smule siden 2017 (22 pct.), men er i år den hyppigst fremhævede forklaring på, hvorfor man ikke har en røgalarm.

Der er også mange, der har en røgalarm liggende, som de bare ikke har fået sat op endnu (18 pct.). I både 2014 og 2017 svarede godt hver fjerde (hhv. 23 pct. og 24 pct.), at de faktisk havde en røgalarm, men at de ikke havde fået sat den op endnu. Dette var i begge år den hyppigst fremhævede årsag til ikke at have sat en røgalarm op. Andelen, der svarer dette, er i 2020 faldet med 5 procentpoint, men det er fortsat den forklaring, som næstflest har valgt. Der er en større andel af kvinder (21 pct.) end mænd (16 pct.), der har svaret, at de har en røgalarm, som de ikke har fået sat op endnu. I forlængelse heraf har 16 pct. af kvinderne ligeledes svaret, at de ikke selv kan sætte en røgalarm op, mod blot 5 pct. af mændene.

Endelig er der en del af de danskere, der ikke har en røgalarm (16 pct.), som slet ikke mener, at det er relevant for dem. Denne andel er stort set uændret i forhold til tidligere år, og det er den forklaring, som tredje flest giver. Blandt mændene (21 pct.) og de 66-85-årige (24 pct.) er dette den hyppigst valgte årsag til ikke at have en røgalarm. Sidstnævnte var ligeledes tilfældet i både 2014 og 2017.

20 % ved ikke hvorfor, de ikke har en røgalarm.

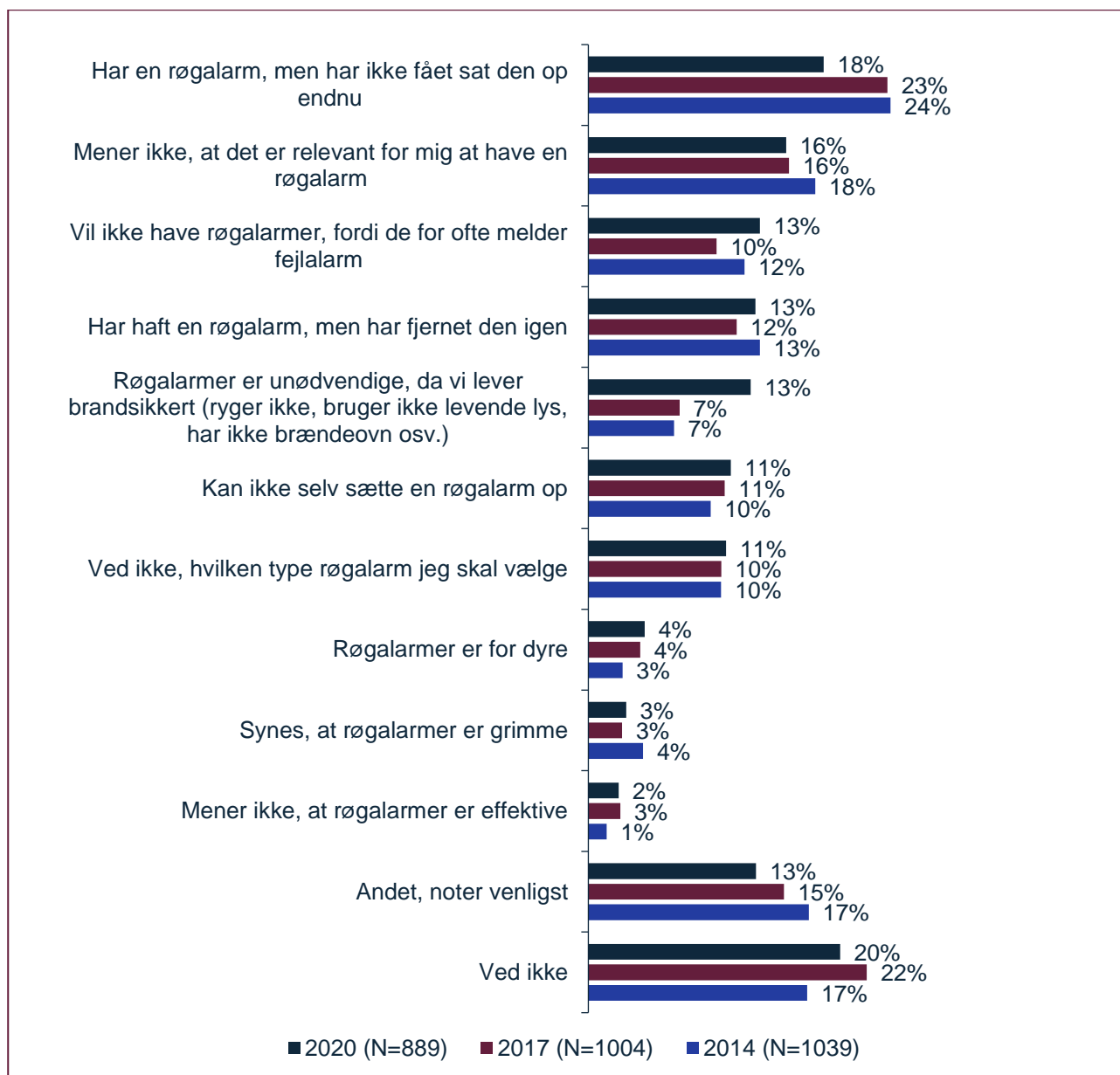

18 % har ikke en røgalarm fordi, fordi, de ikke har fået den sat op.

16 % har ikke en røgalarm fordi, de ikke mener, det er relevant.

Figur 3: Hvad er de væsentligste årsager til, at du ikke har sat en røgalarm op i din bolig? Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder

13 pct. af de danskere, som ikke har en røgalarm, har tidligere haft en, men har fjernet den igen. Det er samme niveau som i både 2014 og 2017. Ca. en tredjedel af disse har fjernet røgalarmen, fordi den for ofte meldte fejllarm (34 pct.), mens en anden tredjedel svarer, at de bare ikke har fået sat røgalarmen op igen, efter at den hylede sidst (30 pct.). Dette var ligeledes de hyppigst valgte forklaringer i 2017. Godt hver tredje af dem, der har fjernet deres røgalarm(er), har ofte tænkt på at sætte en røgalarm op igen, men har bare ikke fået det gjort (29 pct.).

Myte:

Folk har ikke en røgalarm, fordi de er grimme eller fordi, de ikke er effektive.

Svar:

Kun **3 %** svarer, at de ikke har en røgalarm, fordi de synes, at de er grimme.

Kun **2 %** svarer, at de ikke mener, at røgalarm er effektive.

2.3.1 Hvad skal der til for, at de vil anskaffe en røgalarm?

De danskere, der har haft en røgalarm, men har fjernet den igen, fremhæver længere batterilevetid (43 pct.), gratis udlevering og opsætning (41 pct.) og et lovkrav om røgalarmer (38 pct.), som de tre ting, der ville kunne få dem til at anskaffe sig en røgalarm igen. Ikke overraskende svarer mange, at de ville anskaffe sig en røgalarm, hvis det var et lovkrav, men regulering er altså tilsyneladende ikke den primære årsag til at anskaffe sig en røgalarm. Hver fjerde af dem, der har haft en røgalarm, men som har fjernet den igen, siger desuden, at de ville sætte en røgalarm op, hvis de fik en foræret. Dette afspejler konklusionerne fra både 2014 og 2017. Svarmuligheden "Batteriet holdt længere" er ny og er i år den hyppigst valgte svarmulighed. Der er tilsyneladende sket et mindre fald i andelen, der siger, at de ville anskaffe sig en røgalarm, hvis disse blev udleveret og opsat gratis, og hvis dette var et lovkrav. Forskellene er dog ikke signifikante.

43 % ville anskaffe en røgalarm og sætte op, hvis batteriet holdt længere.

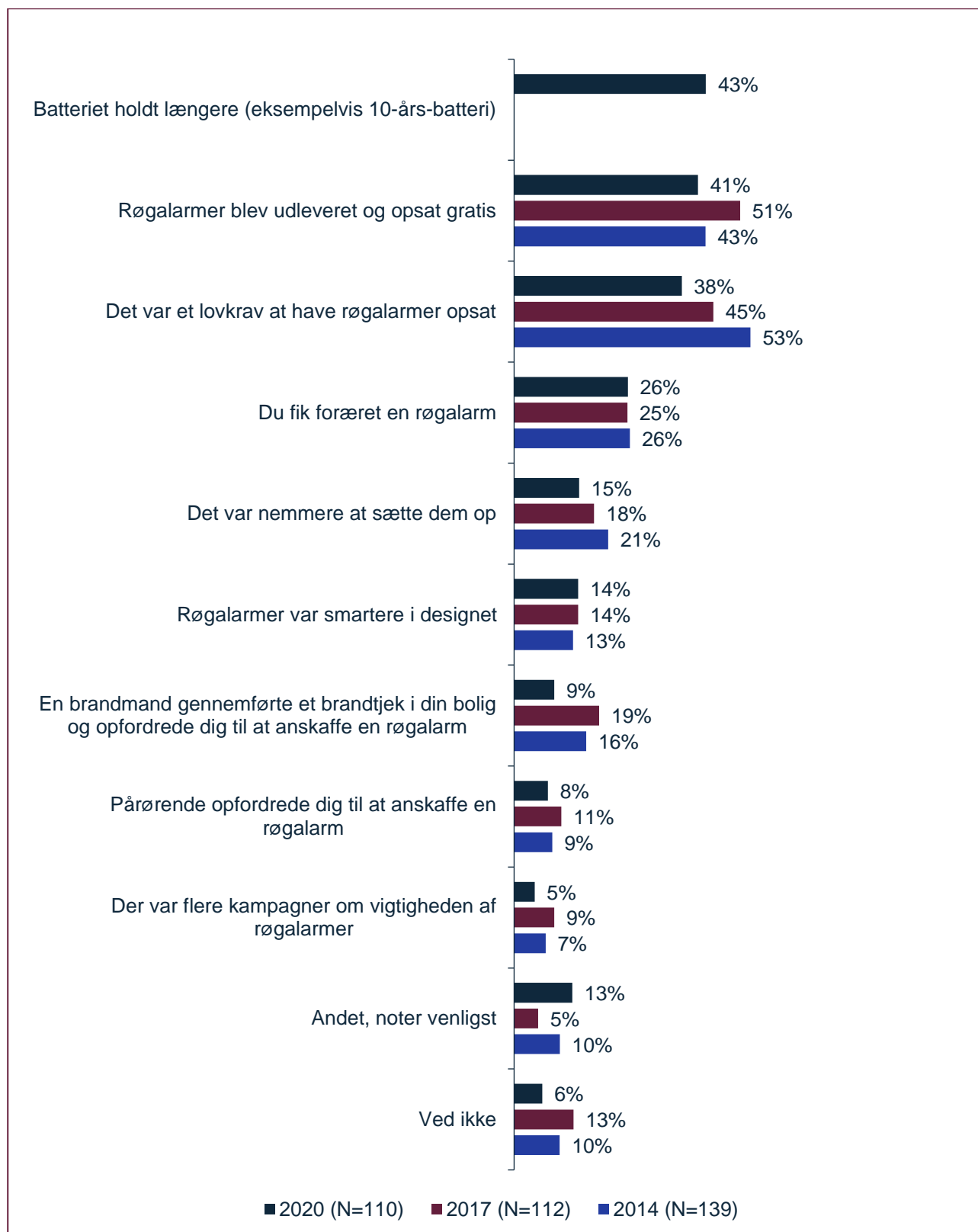

41 % ville anskaffe en røgalarm og sætte op, hvis røgalarmer blev udleveret og opsat gratis.

38 % ville anskaffe en røgalarm og sætte op, hvis det var et lovkrav at have røgalarmer opsat

Figur 4: Tror du, at du ville anskaffe en røgalarm og sætte op, hvis... Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder

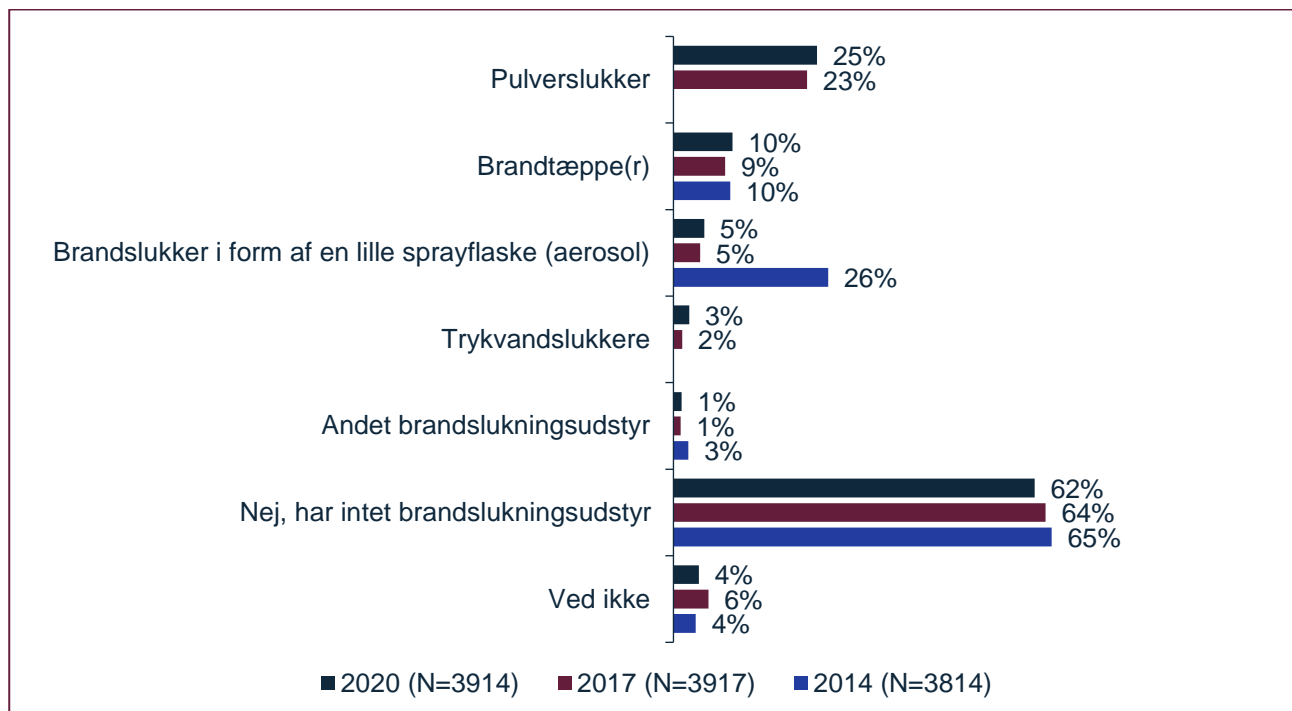
3. Brandberedskab

I dette afsnit undersøges danskernes generelle brandberedskab og risikoopfattelse. Samlet set kan det konkluderes, at brandslukningsudstyr, ifølge danskerne selv, fortsat ikke er udbredt i de danske hjem, og at en stor del af danskerne fortsat ikke har lagt en konkret flugt- eller evakueringsplan i tilfælde af brand i deres bolig. Til gengæld giver mange selv udtryk for, at de følger de gængse brandråd, ligesom mange har gennemgået kurser i førstehjælp og brandbekæmpelse. Generelt er danskernes opfattelse af, at de har indrettet sig brandsikkert, høj, og deres risikoopfattelse lav.

3.1 Brandslukningsudstyr

Brandslukningsudstyr er fortsat ikke særligt udbredt i de danske hjem. 62 pct. af danskerne har ikke brandslukningsudstyr i deres bolig. Det er dog et fald på 3 procentpoint sammenlignet med niveauet i 2014 (65 pct.). Hver fjerde dansker (25 pct.) har en pulverslugker derhjemme, og pulverslugkeren er således det hyppigst forekommende brandslukningsudstyr i de danske hjem, som det ligeledes var tilfældet i 2017. Godt 10 pct. af danskerne har et eller flere brandtæpper, mens kun 5 pct. har en brandslukker i form af en aerosol. Det generelle billede er mere eller mindre uændret siden 2014.

Figur 5: Har du brandslukningsudstyr i din bolig? (muligt at angive flere svar)⁴

⁴ Bemærk at kategorien "Brandslukker i form af en lille sprayflaske (aerosol)" i 2014 undersøgelsen lød "Brandslukker". Den markante ændring fra 2014 til 2017 kan således skyldes, at der er ændret i formuleringen af kategorien.

Ikke overraskende tegner der sig ligesom i 2014 og 2017 et billede af, at dem, der har røgalarmer, også er mere tilbøjelige til at have brandslukningsudstyr i hjemmet, end dem, der ikke har røgalarmer. Der er således flere, der svarer, at de ikke har noget brandslukningsudstyr, blandt dem, der ikke har røgalarmer (73 pct.) sammenlignet med dem, der har røgalarmer (59 pct.).

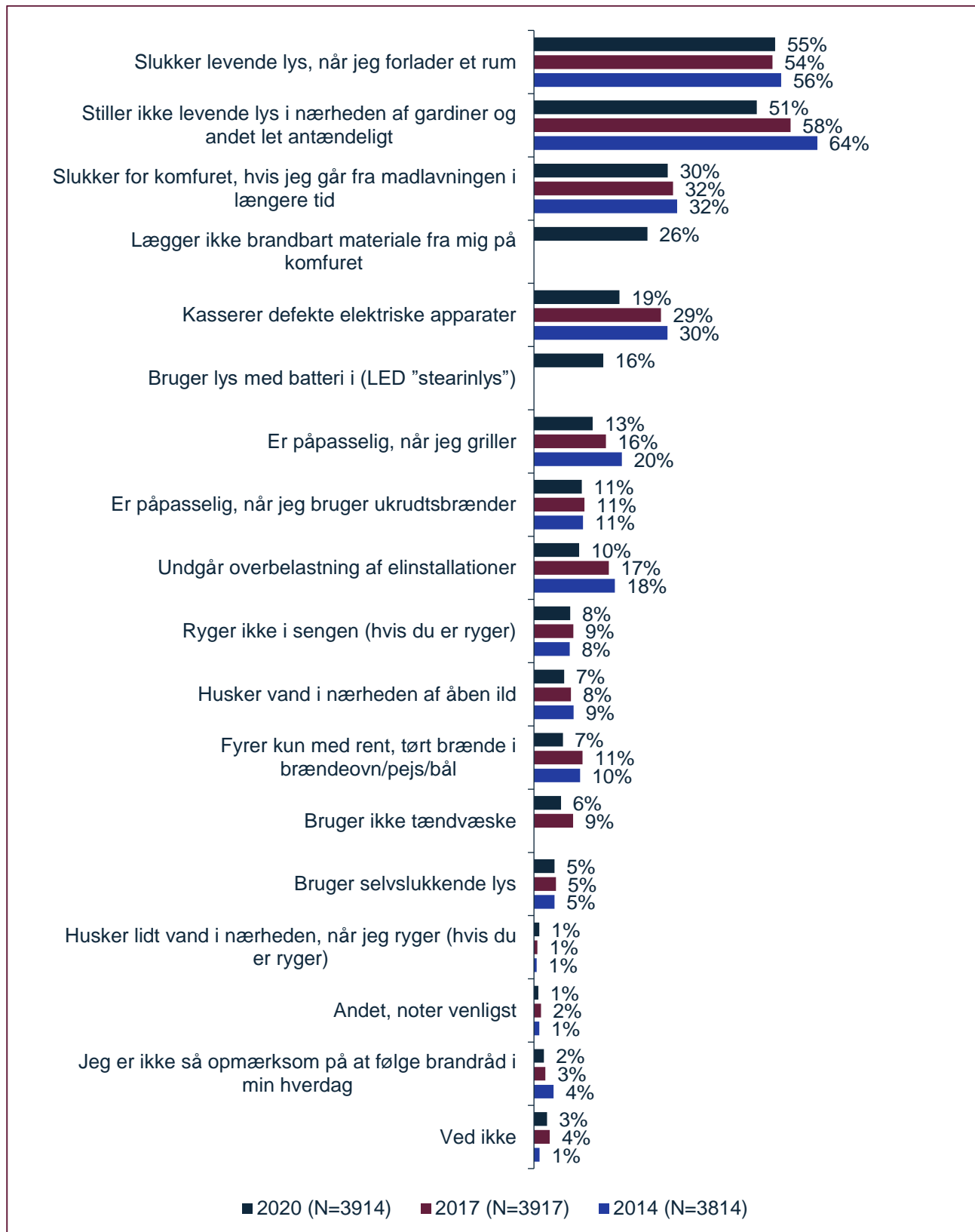
Derudover ses en tendens til, at mænd i højere grad end kvinder har brandslukningsudstyr i hjemmet. Der er således flere kvinder (67 pct.) end mænd (57 pct.), som svarer, at de ikke har noget brandslukningsudstyr derhjemme. I tråd hermed er der flere mænd end kvinder, der siger, at de har hhv. pulverslukkere, trykvandsslukkere og aerosoler derhjemme.

3.2 Brandråd

Langt størstedelen af danskerne mener, at de følger et eller flere brandråd i deres hverdag. Der er tilmed en tendens til, at andelen af danskerne, som ikke er opmærksomme på at følge nogle af de oplyste brandråd, er faldende. I 2014 udgjorde denne gruppe 4 pct. af befolkningen, mens den i 2020 udgør blot 2 pct. Dette fremgår af figur 6 nedenfor.

Det brandråd, som de fleste efterlever, er at slukke levende lys, når de forlader et rum. Mere end halvdelen af danskerne (55 pct.) siger selv, at de følger dette brandråd i deres hverdag. Mere end halvdelen af danskerne (51 pct.) er ligeledes opmærksomme på ikke at stille levende lys i nærheden af gardiner og andet let antændeligt, mens godt hver tredje (30 pct.) sørger for at slukke komfuret, hvis de forlader madlavningen i en periode. Disse tre brandråd var også de hyppigst efterlevede i 2017 og i 2014.

Figur 6: Følger du bevidst nogle af nedenstående brandråd i hverdagen? (De bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder, hvis du følger brandråd i hverdagen. Hvis du følger mere end 3 brandråd, skal du vælge dem, som du oftest følger.

Generelt er kvinder en smule mere opmærksomme på brandråd i hverdagen. Der er således flere mænd (3 pct.) end kvinder (1 pct.), som svarer, at de ikke følger nogle brandråd i deres hverdag.

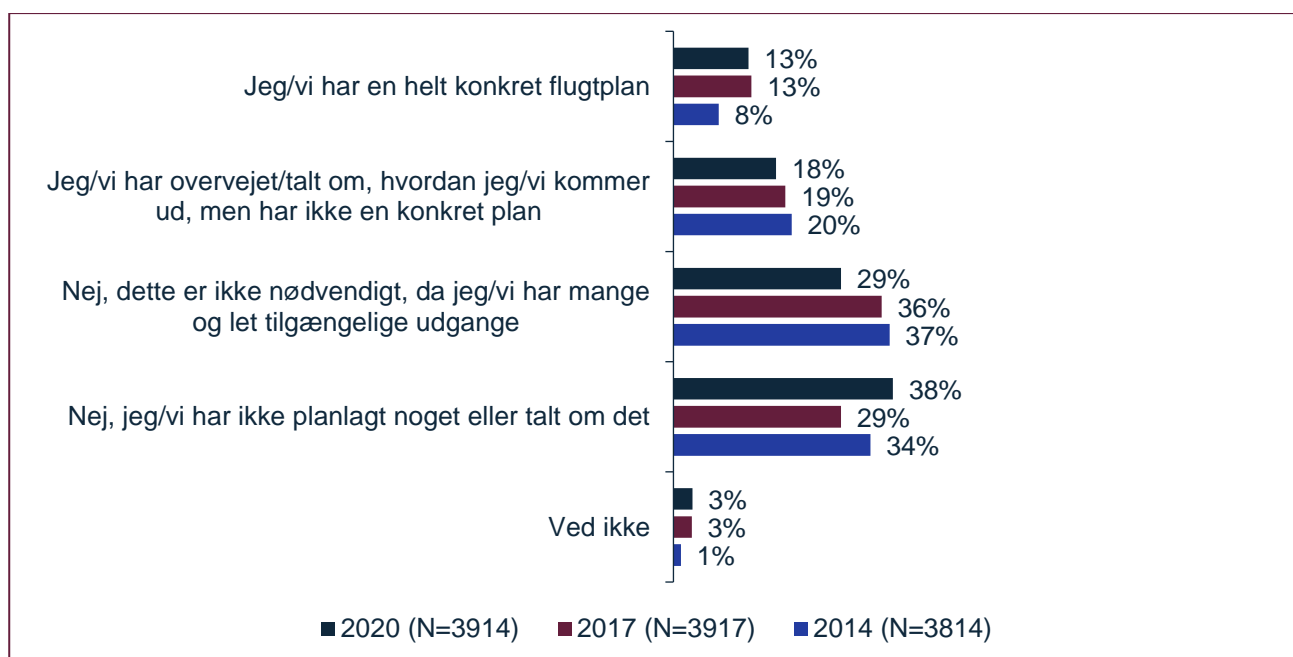
De tre øverste brandråd er de hyppigst efterlevede blandt både mænd og kvinder. Der er imidlertid, som i både 2014 og 2017, forskel på mænd og kvinders tilbøjelighed til at følge de enkelte brandråd i hverdagen. Kvinder angiver således i lidt højere grad end mænd, at de slukker levende lys, når de forlader et rum (58 pct. vs. 52 pct.), at de ikke stiller levende lys i nærheden af noget letantændeligt (54 pct. vs. 47 pct.), og at de slukker for komfuret, hvis de forlader madlavningen (35 pct. vs. 26 pct.). Mænd angiver omvendt i højere grad end kvinder, at de er påpasselige, når de griller (16 pct. vs. 11 pct.), at de ikke bruger tændvæske (7 pct. vs. 5 pct.), og at de er påpasselige, når de bruger ukrudtsbrænder (14 pct. vs. 8 pct.). Disse forskelle afspejler sandsynligvis, at der også er forskel på, i hvilken grad mænd og kvinder beskæftiger sig med de forskellige ting.

3.3 Flugtplan / evakueringsplan

I 2020 er det fortsat ikke udbredt at have en flugtplan i tilfælde af brand. Som det fremgår af figur 7, har kun 13 pct. af danskerne lagt en konkret plan for, hvordan de og deres familie kommer ud af deres bolig i tilfælde af brand. Andelen af danskerne, der har en konkret flugt- eller evakueringsplan, er uændret i forhold til 2017, men er steget med 5 procentpoint siden 2014. 18 pct. af danskerne svarer, at de har talt om eller overvejet, hvordan de vil komme ud, men uden at lægge en decideret plan herfor.

38 pct. af danskerne har hverken talt om eller overvejet, hvordan de skal komme ud af deres bolig i tilfælde af brand, mens godt hver tredje (29 pct.) svarer, at de slet ikke finder dette nødvendigt, fordi de har mange og let tilgængelige udgange. Der er sket en markant stigning i andelen af danskerne, som hverken har talt om eller overvejet, hvordan de skal komme ud siden 2017 (29 pct.). Omvendt er andelen, der ikke finder det nødvendigt at have en flugtplan, faldet med 7 procentpoint siden 2017 (36 pct.).

Figur 7: Har du selv planlagt eller talt med din familie/samlever om, hvordan du/I kommer ud af huset i tilfælde af brand?

I forlængelse af ovenstående ses en tendens til, at dem, der har en eller flere røgalarmer, også i højere grad har forberedt sig på, hvad de vil gøre i tilfælde af brand, sammenlignet med dem, der ikke har en røgalarm. Blandt dem, der har en røgalarm, er der 14 pct., som også har lagt en konkret flugtplan, mens 19 pct. har overvejet eller talt om, hvordan de kommer ud i tilfælde af brand. Det er flere end blandt dem, der ikke har en røgalarm, hvor hhv. 10 pct. har en flugtplan, og 13 pct. har overvejet eller talt om, hvordan de kommer ud.

Der er færrest blandt de unge, som har planlagt, talt om eller overvejet, hvordan de kommer ud i tilfælde af brand. Her angiver 45 pct., at de hverken har lagt en plan eller talt om det. Det er flere end i samtlige af de andre aldersgrupper. Derfor er det heller ikke overraskende, at der også er flere af dem, der bor i lejlighed, som ikke har en flugtplan (47 pct.) sammenlignet med beboere i samtlige andre boligtyper.

Der er ligeledes flere kvinder (42 pct.) end mænd (33 pct.), som svarer, at de ikke har planlagt eller talt om, hvordan de kommer ud i tilfælde af brand.

3.4 Brandberedskab i fritidsboliger

Ca. hver femte dansker (21 pct.) har en fritidsbolig i form af et sommerhus, kolonihavehus, en campingvogn el.lign. Flertallet af fritidsboligejerne har en eller flere røgalarmer i deres fritidsbolig. 62 pct. af disse har en eller flere røgalarmer monteret på stedet. Disse tal er stort set uændrede siden undersøgelsen i 2017.

62 % af de danskere, der har en fritidsbolig i form af et sommerhus, kolonihave, campingvogn el.lign., har en eller flere røgalarmer opsat.

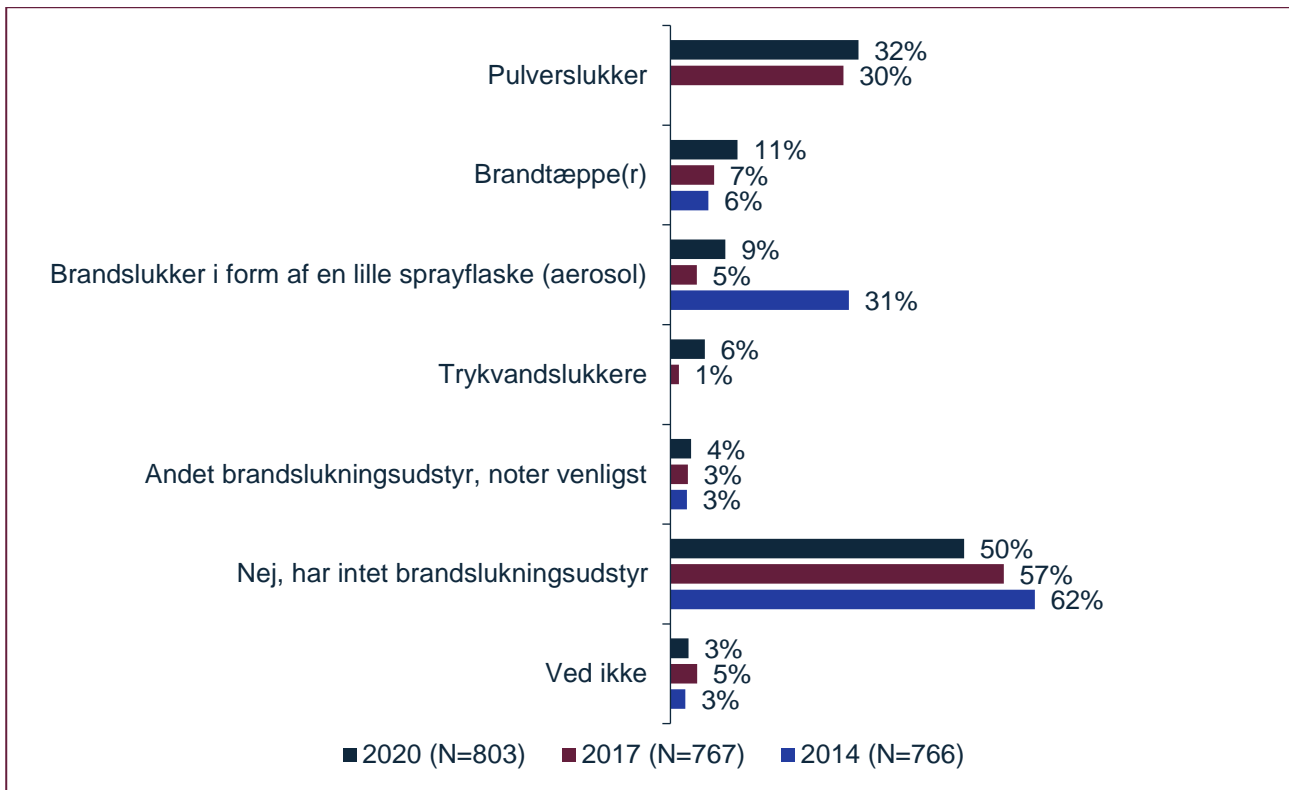

9 % af de danskere, der har en fritidsbolig, har oplevet en brand i fritidsboligen.

Halvdelen af de danskere, der har en fritidsbolig, har intet brandslukningsudstyr her (50 pct.). Denne andel er faldet en smule siden 2017, hvor det var gældende for 57 pct. Næsten hver tredje har en pulverslukker i fritidsboligen (32 pct.), mens en tiendedel har brandtæpper (11 pct.) og/eller aerosoler (9 pct.).

Som det ligeledes er gældende for brandslukningsudstyr i hjemmet, er der en tendens til, at mænd i højere grad end kvinder angiver at have brandslukningsudstyr i deres fritidsbolig, og at der generelt er flere i de ældre aldersgrupper, der har brandslukningsudstyr i deres fritidsbolig, end det er tilfældet blandt de unge.

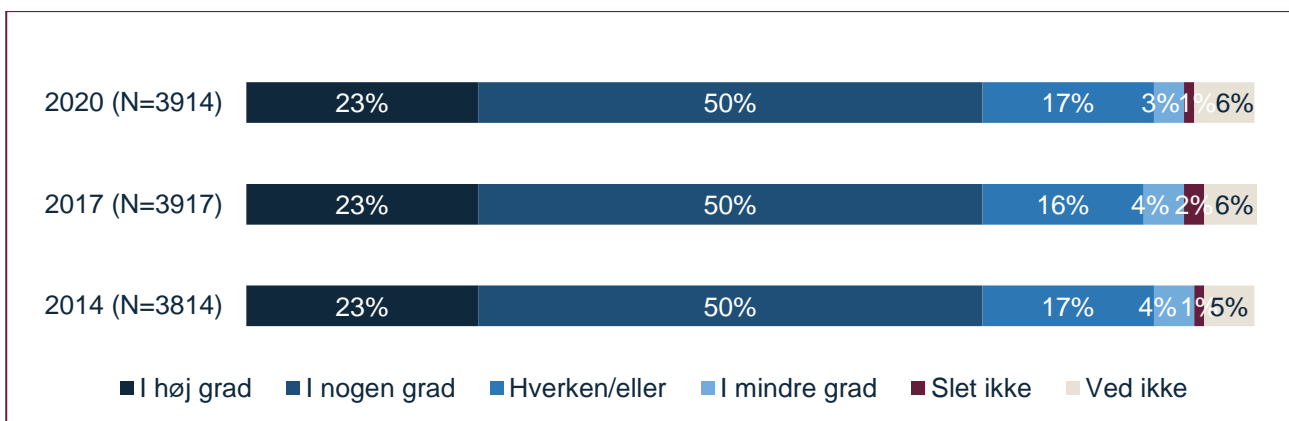
Figur 8: Har du/l brandslukningsudstyr i sommerhus/fritidshus/campingvogn? (Muligt at angive flere svar)

3.5 Risikoopfattelse

I alt mener knap 3 ud af 4 danskere (73 pct.) selv, at de i høj eller nogen grad har indrettet sig brandsikkert. Kun 4 pct. svarer, at de i mindre grad eller slet ikke har indrettet sig brandsikkert, mens 17 pct. svarer hverken/eller. Der ser ikke ud til at være sket en udvikling siden 2014 og 2017.

Figur 9: Mener du, at du har indrettet dig brandsikkert?

Som det ligeledes var tilfældet i 2014 og i 2017, tegner der sig et billede af, at det især er de ældre aldersgrupper, som mener, at de har indrettet sig brandsikkert. 32 pct. af de 66-85-årige svarer således, at de i høj grad har indrettet sig brandsikkert, mens dette gælder for 26 pct. af de 56-65-årige. Blandt de 18-34-årige gælder dette blot 18 pct., og for de 35-55-årige 21 pct. Derudover er der en tendens til, at en mindre andel af danskere fra Region Hovedstaden (19 pct.) vurderer i høj grad at have indrettet sig brandsikkert, sammenlignet med danskere fra de andre regioner.

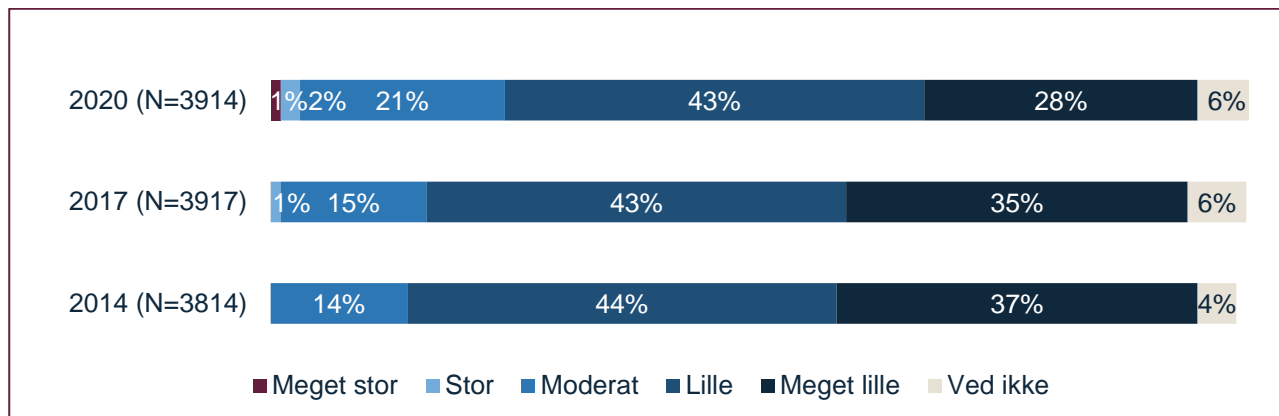
På samme måde som i de tidligere års undersøgelser er der forskel på, i hvor høj grad danskere med og uden røgalarmer i hjemmet oplever at have indrettet sig brandsikkert. I alt svarer 78 pct. af dem, der har en eller flere røgalarmer i hjemmet, at de i høj eller nogen grad har indrettet sig brandsikkert, mens dette til sammenligning gælder for i alt 59 pct. af dem, der ingen røgalarmer har.

En stor del af danskerne har gennemgået et kursus i førstehjælp, ligesom næsten halvdelen af danskerne har været på kursus i elementær brandbekæmpelse. Lidt mere end hver tredje dansker ville imidlertid sige ja til et gratis hjemmebesøg fra brandvæsenet, hvor man kan få råd og vejledning i forhold til brandforebyggelse og eventuel brandfare.

Som det fremgår af figur 10 nedenfor, er danskernes opfattelse af risikoen for, at der kan opstå brand i deres bolig, generelt lav. I alt vurderer 71 pct. af danskerne, at risikoen er hhv. lille eller meget lille. Både fra 2014 til 2017 og fra 2017 til 2020 er andelen af danskerne, som har en lav risikoopfattelse, imidlertid faldet. I 2014 udgjorde denne gruppe hele 81 pct. og i 2017 78 pct. Tilsvarende er der sket en stigning i andelen, som vurderer, at der er en moderat risiko for, at der kan opstå brand i deres bolig (21 pct). Siden 2017 er der sket en stigning i denne gruppe på 6 procentpoint (15 pct.).

Figur 10: Efter din vurdering, hvor stor er risikoen for, at der kan opstå brand i din bolig?

Danskernes opfattelse af, at de selv eller deres pårørende kan komme til skade ved en brand, er ligeledes generelt lav. Blot 6 pct. af danskerne vurderer, at risikoen er hhv. meget stor eller stor, mens hele 62 pct. finder, at risikoen er meget lille eller lille. Også her er der imidlertid sket et fald i andelen, som har en lav risikoopfattelse. I 2017 udgjorde denne gruppe 74 pct. og i 2014 77 pct.

Der er ikke forskel på, hvordan danskere med og uden røgalarmer i hjemmet, vurderer risikoen for brand og for tilskadekomst ved brand. Røgalarmer synes således ikke at have betydning for risikoopfattelsen.

Danskere, som inden for de **seneste 5 år har oplevet en brand i deres bolig**, har generelt en højere risikoopfattelse end danskere, som ikke har oplevet brand i hjemmet.

I alt svarer **45 pct.** af dem, som har haft brand i deres bolig, at risikoen for brand er meget stor, stor eller moderat. Det samme gælder **22 pct.** af dem, som ikke har oplevet brand i deres bolig.

3.6 Hjælp til brandforebyggelse

Der er få danskere, som har hjulpet nogle i familie eller omgangskreds med at forebygge brand i deres bolig. 6 pct. af danskerne fortæller, at de har hjulpet nogle i deres familie eller omgangskreds, som havde behov for hjælp til at forebygge brand i deres bolig. Godt halvdelen af disse (45 pct.) har hjulpet deres forældre, mens hver tredje (34 pct.) har hjulpet deres børn.

4 pct. af danskerne siger, at der er nogle i deres familie eller omgangskreds, som mangler hjælp til brandforebyggelse, men som de ikke selv har mulighed for at hjælpe. Også her er der særligt tale om forældre (46 pct.) og børn (30 pct.). 40 pct. siger samtidig, at de ikke har kendskab til, om der er nogle i deres familie eller omgangskreds, som har brug for hjælp, og som de ikke selv kan hjælpe.

4. Borgernes viden om brandårsager

I dette afsnit behandles danskernes viden om, hvad de typisk tror, forårsager brand. Derudover kortlægges udbredelsen af brande i private hjem og danskernes oplevelser med brand, herunder de såkaldte happy fires. Happy fires betegner brande i hjemmet, som slukkes af den enkelte, inden de udvikler sig til større brande, og uden at brandvæsenet må tilkaldes. Afslutningsvis afdækkes danskernes forventede adfærd i forbindelse med mindre og større brande i hjemmet.

Undersøgelsen finder, at der er overensstemmelse mellem danskernes bud på typiske årsager til brand i private hjem og deres egne vurderinger af faktiske årsager til opståede brande i private hjem. Forekomsten af brande i private hjem er hverken steget eller faldet, men flere har oplevet brand i nærheden af deres bolig eller har kendskab til personer i deres nære omgangskreds, som har oplevet brand. Størstedelen af de danskere, der har haft brand i deres bolig, lykkedes med at slukke ilden selv, og blot 1 ud af 10 måtte tilkalde brandvæsenet. I tråd hermed forventer få at ringe efter brandvæsenet i tilfælde af en mindre brand, mens størstedelen vil gøre det, hvis der opstår en større brand.

4.1 Viden – typiske årsager til brandens opståen

Brug af levende lys er i 2020 fortsat den årsag, som størstedelen af danskerne angiver som en typisk anledning til, at en brand opstår. Andelen af danskerne, der peger på denne årsag, er imidlertid faldet støt siden 2014. Således er det i 2020 60 pct. af danskerne, der mener at brug af levende lys typisk giver anledning til brand, mens denne andel i 2017 lå på 63 pct. og i 2014 på 66 pct. Rygning (54 pct.) og elektriske installationer (37 pct.) udpeges ligeledes som typiske årsager til brandens opståen. Det var også tilfældet i 2017 og 2014. Andelen af danskerne, der svarer, at elektriske installationer typisk fører til brand, er faldet siden 2017, mens der til gengæld er sket en stigning på 9 procentpoint i andelen, der fremhæver brug af ukrudtsbrænder som en typisk årsag til, at en brand opstår.

60 % tror, at *brug af levende lys* er den typiske anledning til, at en brand opstår.

54 % tror, at *rygning* er den typiske anledning til, at en brand opstår.

36 % tror, at *elektriske installationer* er den typiske anledning til, at en brand opstår.

33 % siger, at branden i deres bolig opstod ved brug af *levende lys*.

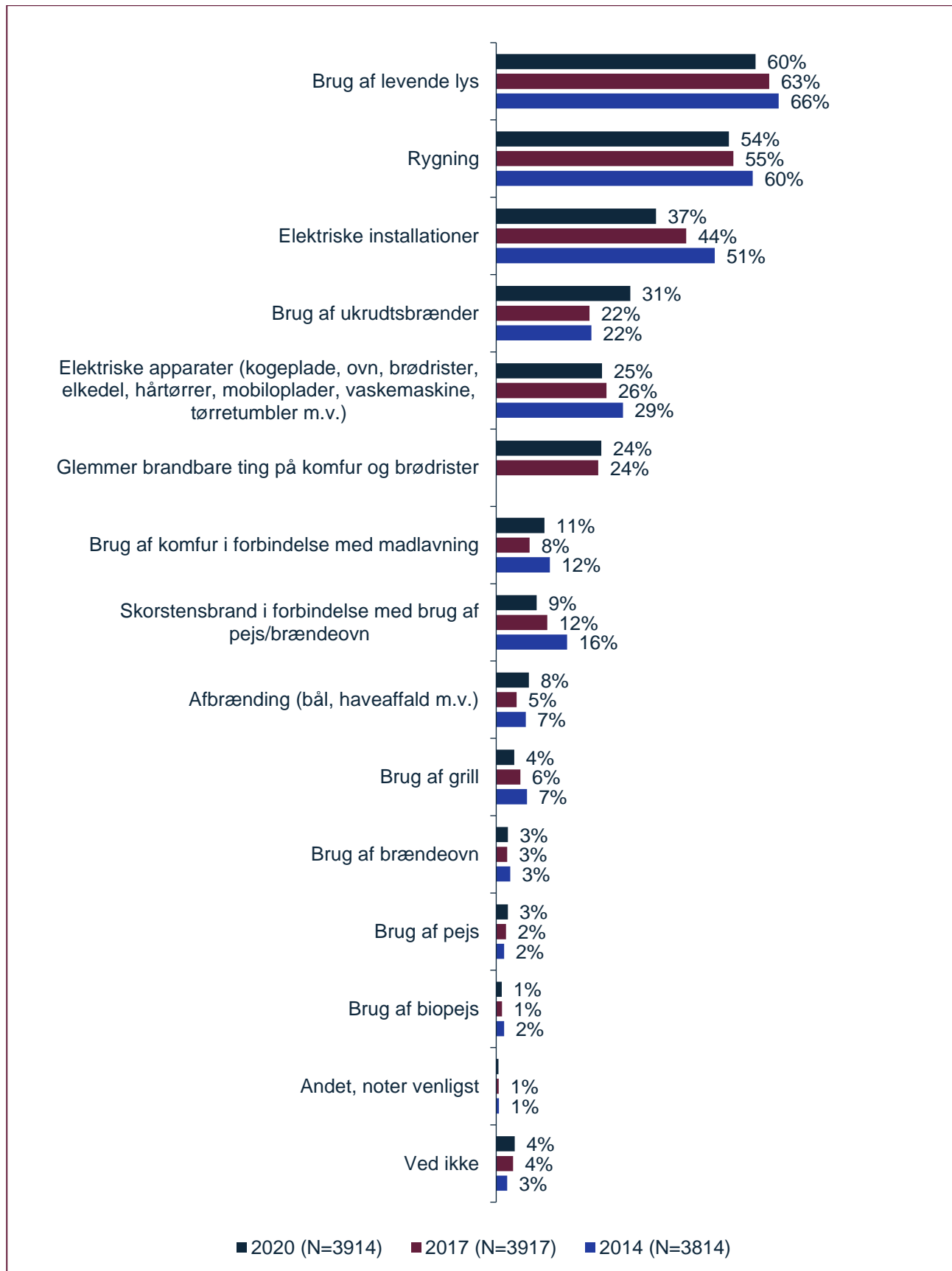

17 % siger, at branden i deres bolig opstod ved brug af *elektriske apparater*.

12 % siger, at branden i deres bolig opstod fordi de *glemte brandbare ting på komfur eller brødrister*

Figur 11: Hvad tror du, er de typiske anledninger til, at en brand opstår? Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder.

4.2 Oplevede brande

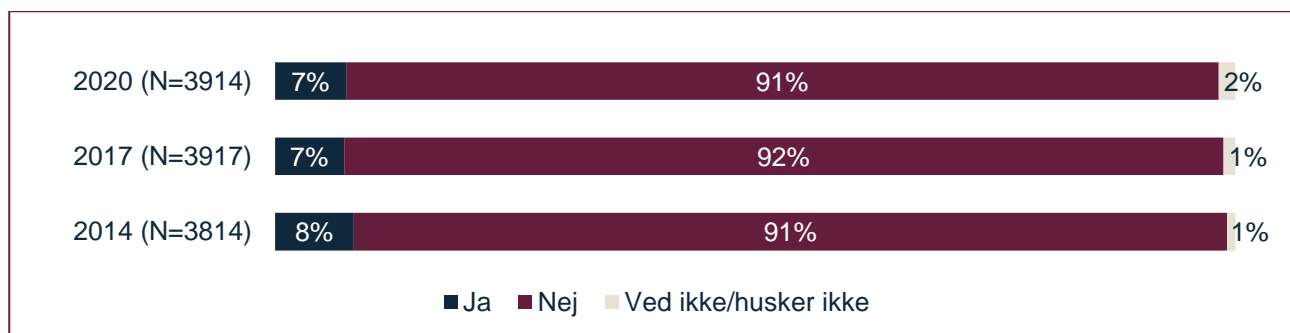
Der er umiddelbart ikke sket en udvikling i antallet af brande i de danske hjem. 7 pct. af danskerne har inden for de seneste fem år oplevet at have haft en brand i deres bolig, hvilket er på niveau med undersøgelseerne i både 2014 og 2017.

Næsten hver femte dansker (18 pct.) har imidlertid inden for de sidste fem år oplevet en brand i nærheden af deres bolig, f.eks. et sted i nabolaget. Andelen af danskere, som har oplevet dette, er steget med 2 procentpoint siden 2017. Her skal det bemærkes, at der ikke nødvendigvis er tale om brande i private hjem, hvorfor dette tal også kan dække over oplevede brande i f.eks. erhvervsejendomme, biler og containere eller naturen.

Der er også sket en lille stigning i andelen af danskerne, som angiver at have kendskab til, at personer i deres nære omgangskreds har haft brand i deres bolig inden for de seneste fem år (13 pct.). Denne andel er ligeledes steget med 2 procentpoint, hvilket umiddelbart ikke stemmer overens med, at antallet af brande i private hjem skulle være uændret. Der er imidlertid tale om en mindre ændring, som kun lige nøjagtig opnår statistisk signifikans.

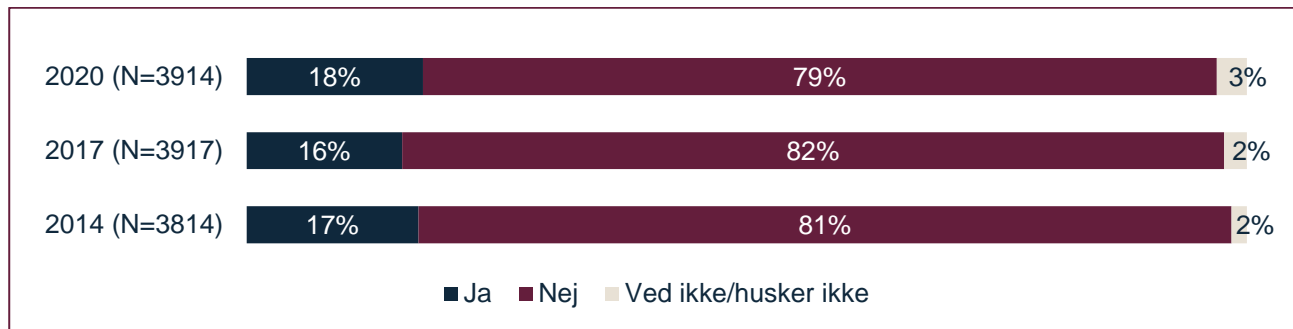

Figur 12: Har du indenfor de sidste 5 år haft en brand i din bolig?

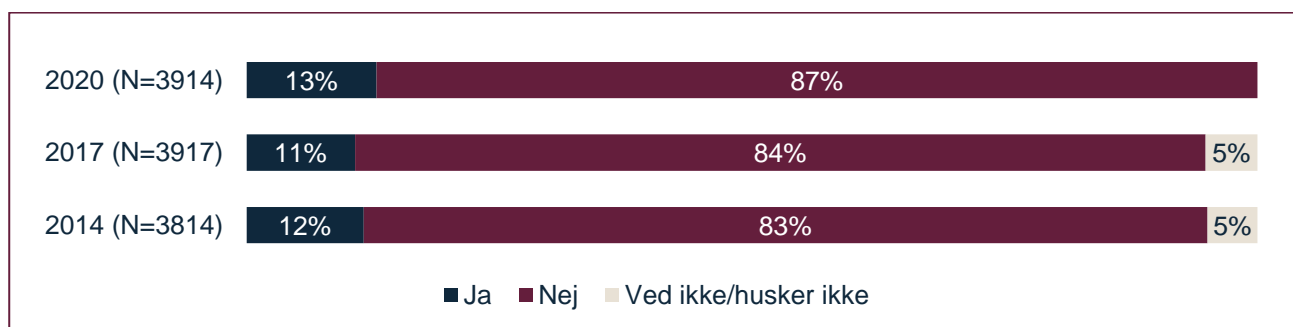
Oplevelser med brand i egen bolig er hyppigst forekommende blandt mænd og blandt unge. Blandt mændene er det således hele 10 pct., som har haft brand i hjemmet inden for de sidste fem år, mens denne gruppe er mindre hos kvinderne, hvor den udgør blot 5 pct. Blandt de unge 18-34-årige har 13 pct. inden for de seneste fem år oplevet brand i deres bolig, hvilket er flere end i samtlige af de andre aldersgrupper (hhv. 6 pct, 6 pct. og 3 pct.). Der er ingen regionale forskelle på forekomsten af oplevede brande i egen bolig.

Figur 13: Har du indenfor de sidste 5 år oplevet en brand i nærheden af din bolig, fx i dit nabolag?

Når det kommer til at have oplevet brand i nærheden af sin bolig er der igen flere blandt de unge end blandt de ældre, som har oplevet dette. Hele 22 pct. af de 18-34-årige har inden for de seneste fem år oplevet brand i nærheden af deres bolig, mens det blandt de 66-85-årige er blot 13 pct. Ikke overraskende er der også flere danskere i Region Hovedstaden (22 pct.), som har oplevet brand i nærheden af deres bolig, sammenlignet med danskere fra regionerne Syddanmark (14 pct.), Midtjylland (15 pct.) og Nordjylland (15 pct.). I forlængelse heraf er der også flere beboere i hhv. leje- og andelsboliger og i etageboliger, som har oplevet brande i nærheden af deres hjem, sammenlignet med beboere i ejerboliger, parcelhuse og rækkehuse.

Figur 14: Har du kendskab til, at personer i din nære omgangskreds indenfor de sidste 5 år har oplevet en brand i deres bolig?

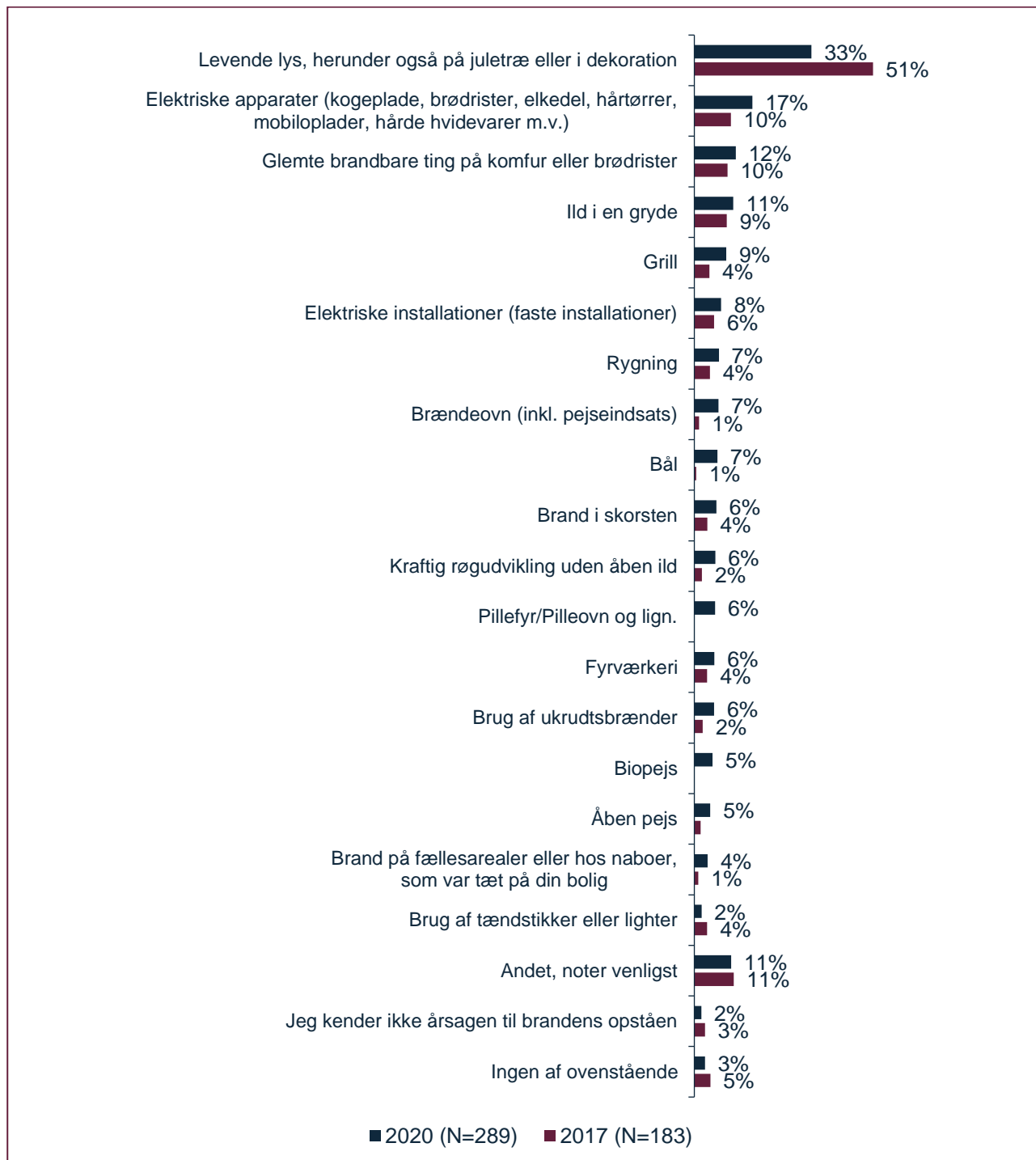

Også kendskab til, at personer i ens nære omgangskreds har oplevet brand i deres bolig inden for de seneste fem år, er hyppigere forekommende blandt de 18-34-årige (21 pct.) end blandt de ældre aldersgrupper, og blandt mænd (16 pct.) sammenlignet med kvinder (10 pct.).

4.2.1 Årsag til brandens opståen

Størstedelen af dem, der inden for de seneste fem år har oplevet en brand i deres bolig, angiver levende lys som årsag til brandens opståen. Dette gælder for mere end hver fjerde (33 pct.). Dermed er der overensstemmelse mellem det, danskerne tror, der får brande til at opstå i hjemmet, og det, danskerne selv peger på som den primære årsag til opståede brande i hjemmet. Dog tror næstflest, at brande opstår på grund af rygning eller elektriske installationer, hvilket ligger noget lavere placeret på listen over de situationer, der faktisk har forårsaget brande i boliger. De næst hyppigste årsager til oplevede brande i hjemmet er elektriske apparater (17 pct.) og glemte brandbare ting på komfur eller brødrister (12 pct.). Dette afspejler i vidt omfang undersøgelsen fra 2017.

Figur 15: Hvilke af følgende situationer har du oplevet i din bolig (muligt at angive flere svar)^{5 6}

⁵ Bemærk at spørgsmålet i 2017 er stillet til respondenter, som har oplevet brand i deres bolig og/eller i nærheden af deres bolig inden for de sidste fem år. I 2020 er spørgsmålet alene stillet til dem, der har oplevet en brand i deres bolig. I grafen vises 2017-resultater alene for dem, der har oplevet brand i deres hjem, og altså ikke for den del, der både har oplevet brand i og i nærheden af deres bolig. Det skyldes, at sidstnævnte ikke har fået spørgsmålet i 2020.

⁶ Bemærk at kategorierne "Brug af levende lys" og "Levende lys, herunder også på juletræ eller i dekoration" fra 2017-spørgeskemaet er slået sammen i 2020-spørgeskemaet. Derfor er kategorierne "Brug af levende lys" og "Levende lys i juletræ eller dekoration" slået sammen i 2017-resultaterne i grafen.

4.2.2 Happy fires

Happy fires er brande i private hjem, som folk selv har fået slukket, uden at brandvæsenet er blevet tilkaldt. De fleste happy fires er mindre brande uden nævneværdige materielle skader eller personskader. Nogle af brandene medfører dog også skader i varierende grad, men er altså stadig blevet slukket af folk selv, og uden at brandvæsenet er blevet tilkaldt.

Halvdelen af dem, der har oplevet en brand i deres hjem inden for de seneste fem år, havde held til selv at slukke branden, før der opstod skader på mennesker eller ejendom (50 pct.). Det er 13 procentpoint færre end ved undersøgelsen i 2017. 27 pct. lykkedes med at slukke branden selv, men nåede ikke at forhindre mindre materielle skader. 11 pct. slukkede branden selv, men der var større materielle skader, mens 7 pct. svarer, at de slukkede branden selv, men at mennesker kom til skade.

Blot hver tiende (11 pct.) af dem, der har oplevet brand i hjemmet inden for de seneste 5 år, så sig nødsaget til at alarmere brandvæsenet ved at ringe 1-1-2. Dette er uændret siden 2017. Nedenfor er andelen omregnet til antal happy fires ved at anvende populationstal for målgruppen⁷.

89 % af brandene i de danske hjem var happy fires, hvor branden blev slukket, uden at brandvæsenet tilkaldes.

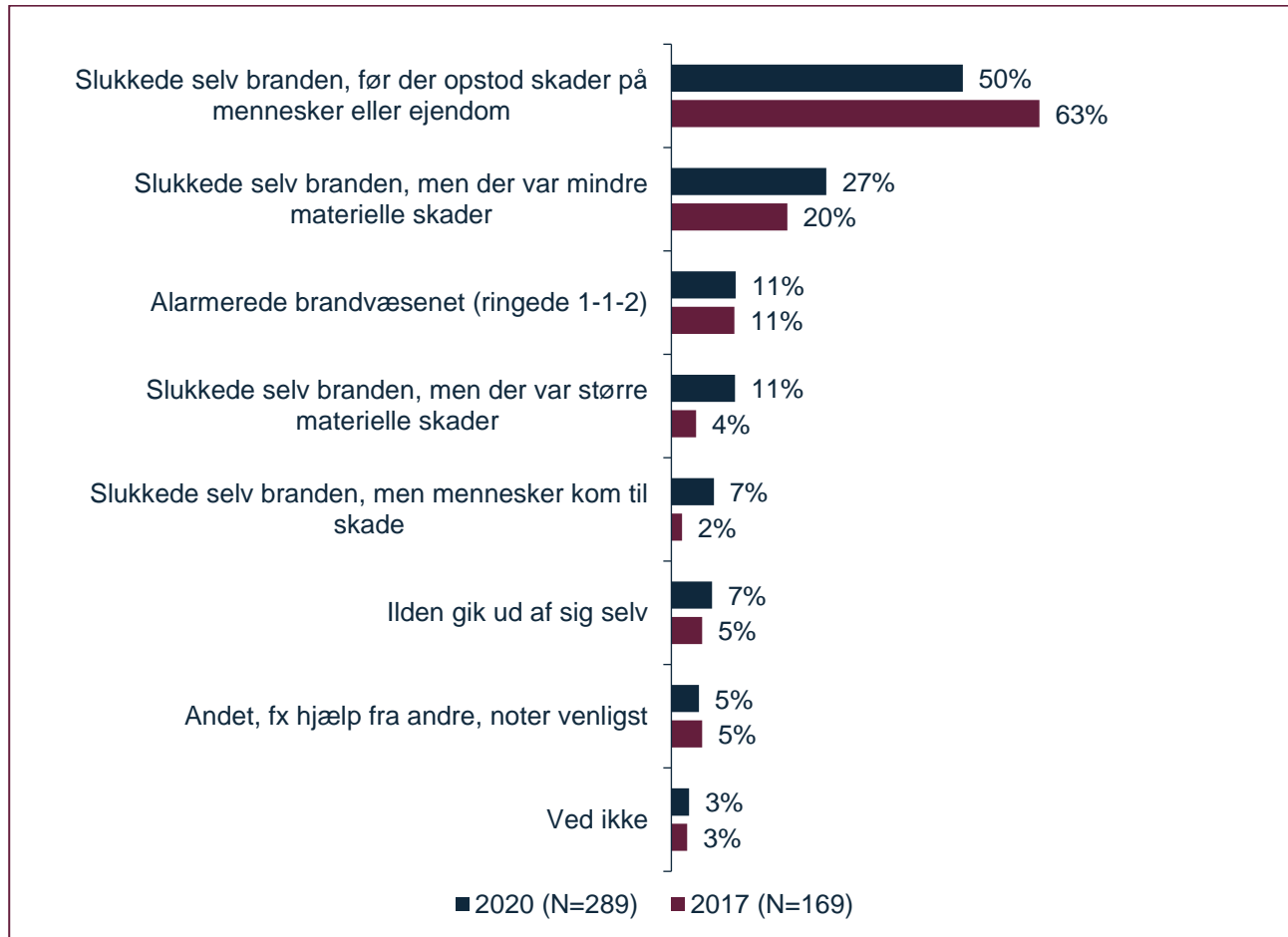

Ved **11 %** af brandene i de danske hjem blev brandvæsenet tilkaldt (ringede 1-1-2).

Det svarer til ca. **60.000 happy fires** om året.

⁷ Se metodeafsnit 5.4 for uddybning af beregningerne for antal happy fires.

Figur 16: Hvad skete der/hvad gjorde du, da du oplevede brand i din bolig? (muligt at angive flere svar)⁸

Vand er den primære kilde til at slukke de små brande. 22 pct. af dem, der selv slukkede branden i deres bolig, brugte et vådt viskestykke hertil, og 21 pct. brugte en vandkande, spand eller anden beholder fyldt med vand. Derudover har hhv. 11 pct. og 10 pct. brugt et håndklæde, tæppe, dyne el.lign. eller en vandforstøver til at slukke branden med.

44% af dem, der har oplevet brand, og som har en røgalarm, blev advaret om branden af en røgalarm.

19% af dem, som har oplevet brand i hjemmet, havde behov for lægelig behandling som følge af branden.

36% af dem, der har oplevet brand i deres bolig, anmeldte materielle skader til deres forsikring.

⁸ Bemærk at spørgsmålet i 2017 er stillet til respondenter, som har oplevet brand i deres bolig og/eller i nærheden af deres bolig inden for de sidste fem år. I 2020 er spørgsmålet alene stillet til dem der har oplevet en brand i deres bolig. I grafen er for 2017 alene medtaget resultater for dem, der har oplevet brand i deres hjem, og altså ikke for den del, der både har oplevet brand i og i nærheden af deres bolig. Det skyldes, at sidstnævnte ikke har fået spørgsmålet i 2020.

4.3 Oplevede brande uden for hjemmet

Næsten hver tiende dansker (9 pct.) har inden for de sidste fem år oplevet at blive alarmeret af en røgalarm pga. brand eller røgudvikling, som ikke skyldes os fra madlavning, rygning el.lign., et andet sted end i deres egen bolig. Her er sket en stigning på 3 procentpoint siden 2017, hvor blot 6 pct. af danskerne angav at have oplevet dette.⁹

Godt hver tredje af dem, der har oplevet at blive alarmeret af en røgalarm pga. brand eller røgudvikling uden for deres eget hjem, reagerede ved at skynde sig ud af den bolig eller bygning, hvori de befandt sig (32 pct.). En stor andel reagerede ligeledes ved at tilkalde brandvæsenet (22 pct.), eller skyndte sig at hjælpe andre ud af boligen (21 pct.). 18 pct. svarer, at de slukkede branden selv. Der er sket en markant stigning i andelen, der havde held med at slukke branden selv, siden 2017, hvor dette blot var 5 pct. Også andelen, der svarer, at de alarmerede brandvæsenet, er steget markant siden 2017, hvor dette blot var 6 pct.

9% af danskerne har oplevet at blive **alarmeret af røgalarmen** pga. brand eller røgudvikling et andet sted end i deres egen bolig.

31% skyndte sig ud af bygningen
22% alarmerede brandvæsenet
21% hjalp andre ud af bygningen

4.4 Forventet adfærd ved brand

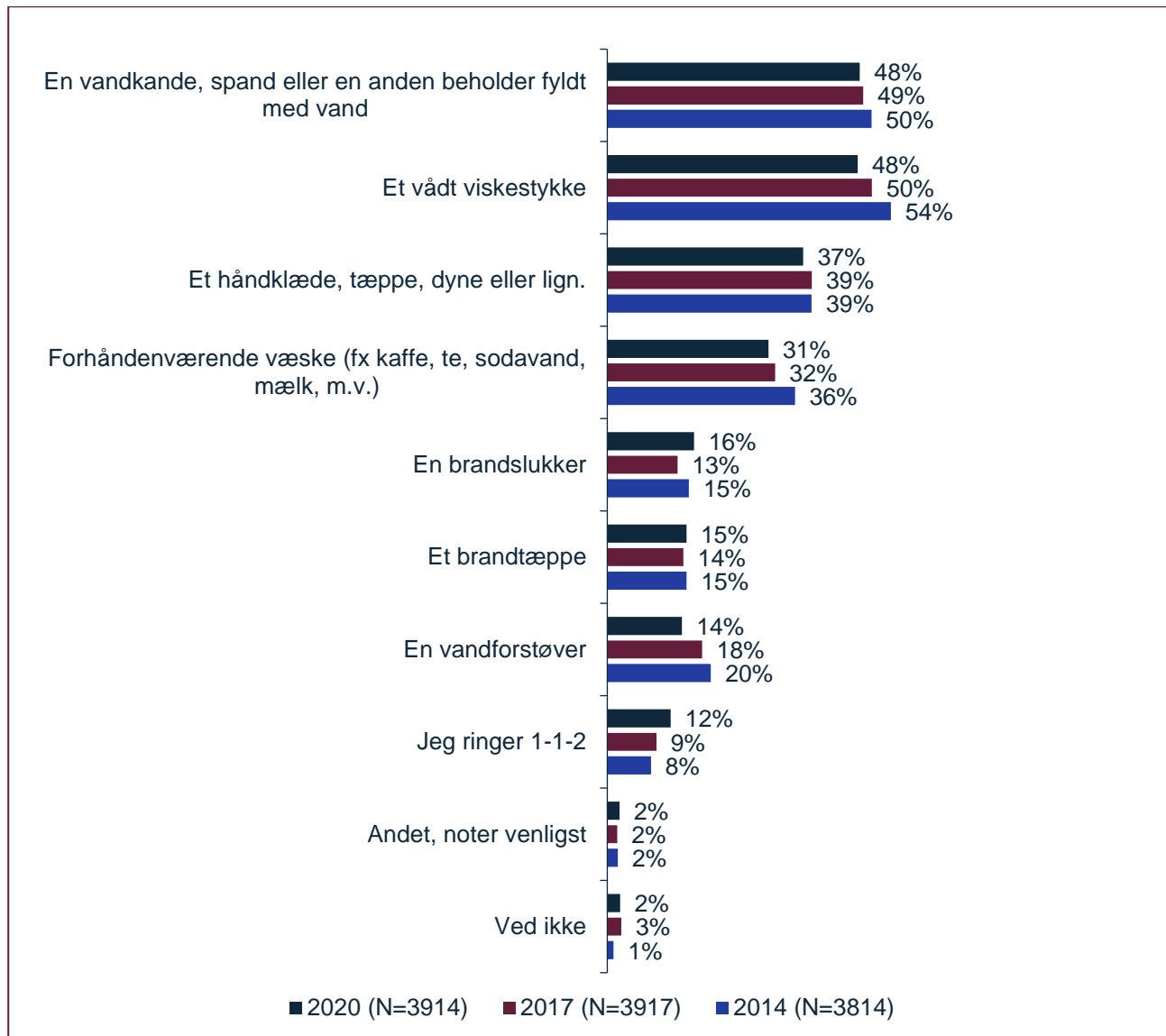
4.4.1 En mindre brand

I tilfælde af en mindre brand, f.eks. i en juledekoration, vil størstedelen af danskerne forsøge at slukke branden selv. Som det fremgår af nedenstående Figur 17, svarer 48 pct., at de vil forsøge at slukke ilden ved at bruge en vandkande, spand eller anden beholder fyldt med vand, og 48 pct. svarer, at de vil slukke ilden med et vådt viskestykke. Dette var ligeledes de mest populære valg i både 2017 og 2014. Der er også en relativt stor andel, som svarer, at de vil bruge et håndklæde, tæppe eller dyne (37 pct.) eller forhåndenværende væske såsom kaffe, sodavand el.lign. (31 pct.) til at slukke ilden med.

Selvom det fortsat er en relativt lille del af danskerne, der siger, at de vil ringe efter brandvæsenet (12 pct.) i tilfælde af en mindre brand, er denne gruppe steget med 3 procentpoint siden undersøgelsen i 2017 og med 4 procentpoint siden 2014.

⁹ I formuleringen af spørgsmålet i 2020-undersøgelsen er det præciseret, at der er tale om alarmering af en røgalarm pga. brand- eller røgudvikling *et andet sted end i respondentens egen bolig*.

Figur 17: Forestil dig, at der opstår en mindre brand i din bolig, fx i en juledekoration. Hvad vil du gøre? Du beder vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder. Jeg slukker ilden med...

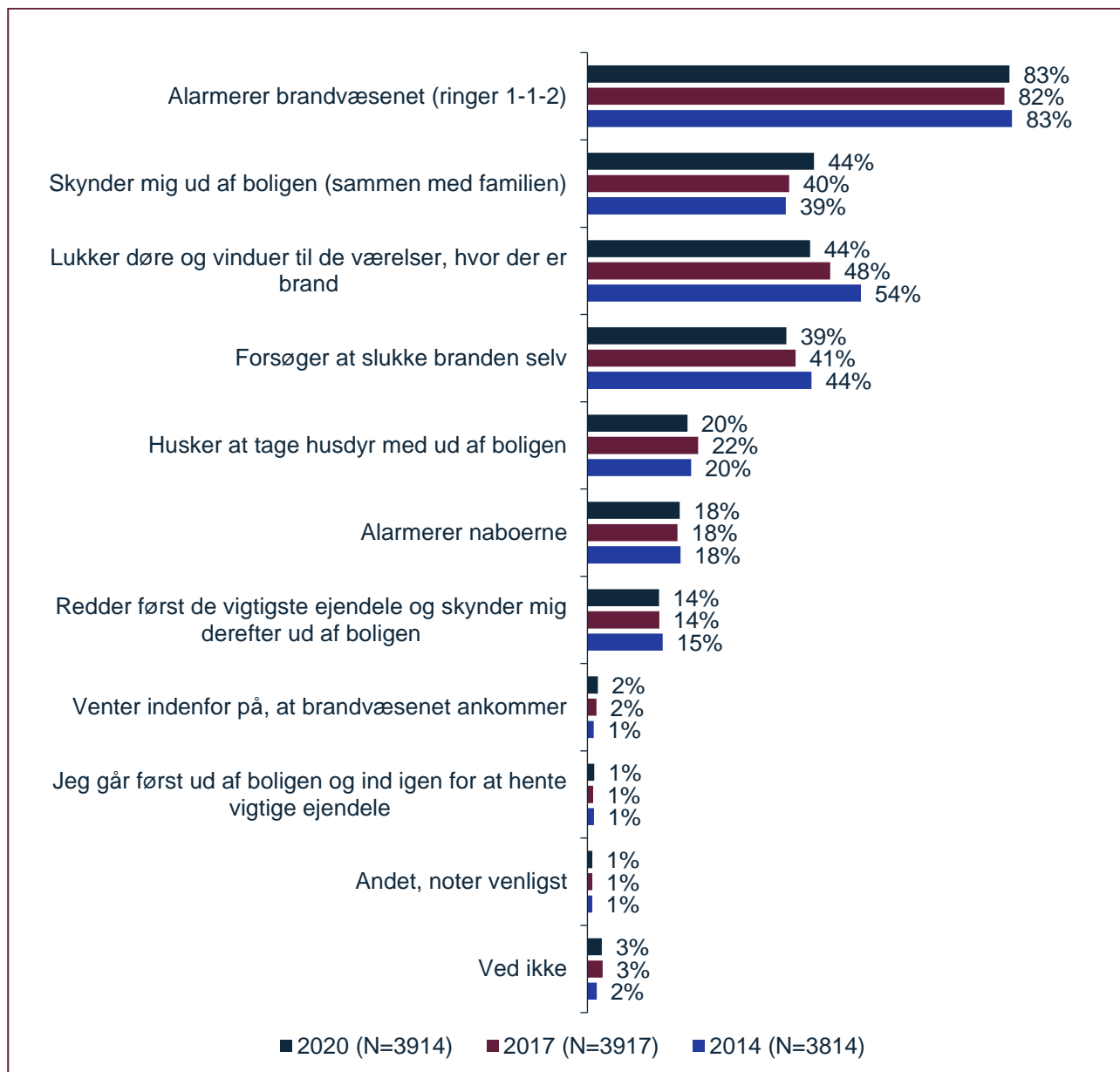

Der er flere kvinder (13 pct.) end mænd (11 pct.), som svarer, at de vil ringe efter brandvæsenet i tilfælde af en mindre brand. Der er også flere af de ældre i aldersgruppen 66-85 år, som vil gøre dette (18 pct.), sammenlignet med andelen i de yngre aldersgrupper (hvh. 12 pct., 8 pct. og 12 pct.).

4.4.2 En større brand

I tilfælde af en større brand, f.eks. i en sofa, vil langt størstedelen af danskerne alarmere brandvæsenet (83 pct.). Dette afspejler også undersøgelserne i både 2017 og 2014. Lidt flere siger i år, at de sammen med deres familie vil skynde sig ud af boligen (44 pct.), mens lidt færre svarer, at de vil reagere ved at lukke døre og vinduer til det eller de værelser, hvor der er brand (44 pct.). Andelen, der vil forsøge at slukke en større brand selv, er faldet med 5 procentpoint siden 2014. Der er imidlertid stadig 39 pct. af danskerne, som vil forsøge at gøre dette.

Figur 18: Forestil dig, at der opstår en større brand i din bolig, fx i en sofa. Hvad vil du gøre? Du bedes vælge op til 3 af nedenstående valgmuligheder. Jeg...

Der er en større andel af mændene (46 pct.) end af kvinderne (33 pct.), som vil forsøge at slukke en større brand selv. Omvendt er der flere blandt kvinderne, som vil ringe efter brandvæsenet (86 pct.), skynde sig ud af boligen (48 pct.) og lukke døre og vinduer ind til de rum, hvor det brænder (46 pct.), end blandt mændene (hhv. 80 pct., 41 pct. og 42 pct.).

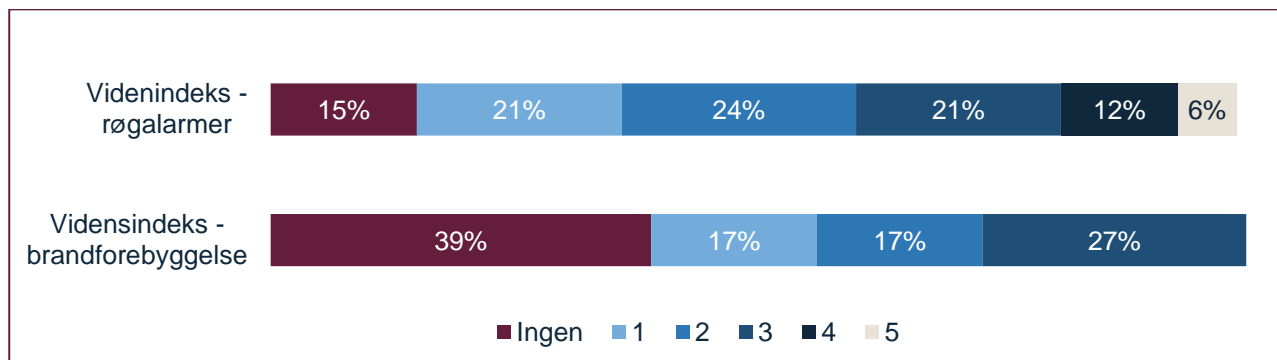
Det er særligt de midaldrende (35-55 og 56-65-årige, hhv. 46 pct. og 43 pct.), som vil forsøge at slukke ilden selv. Det gælder i mindre grad for de 18-34-årige (30 pct.) og de 66-85-årige (38 pct.). Der er flest blandt de ældre aldersgrupper (hhv. 88 pct. og 89 pct.), som vil ringe til brandvæsenet, mens der er lidt færre blandt de yngre (hhv. 76 pct. og 82 pct.), som vil gøre dette. Der er også flere blandt de ældre end de yngre, som vil lukke døre og vinduer til de rum, hvor det brænder, mens det i højere grad er de yngre aldersgrupper, som vil skynde sig ud af boligen.

Det er særligt de danskere, som bor tæt på andre, der finder det vigtigt at alarmere naboerne i tilfælde af brand. Der er således flere i Region Hovedstaden (25 pct.), som vil alarmere deres naboer, end det er tilfældet i de andre regioner. Det samme gælder for beboere i lejligheder (34 pct.) sammenlignet med beboere i andre boligtyper.

4.5 Viden om røgalarmer

Viden om røgalarmer er generelt udbredt blandt danskerne. Stort set alle danskere har kendskab til minimum ét af nedenstående fem udsagn om røgalarmer, og kun 15 pct. har ikke kendskab til nogen af udsagnene. Der er en lille gruppe af eksperter i befolkningen, som har kendskab til alle fem udsagn. Viden om brandforebyggelse er i mindre grad udbredt blandt danskerne, idet 39 pct. ikke har kendskab til nogen af de tre udsagn om brandforebyggelse.

Figur 19: Vidensindeks for røgalarmer og brandforebyggelse¹⁰

2 ud af 3 danskere (67 pct.) ved ikke, at en røgalarm skal gøres rent en gang hvert halve år. Det er 6 procentpoint flere end i 2017. Der er ligeledes næsten 2 ud af 3 (62 pct.), som ikke ved, at en røgalarm har en udløbsdato, ligesom 73 pct. er uvidende om, at man kan købe røgalarmer med 10-års batterier.

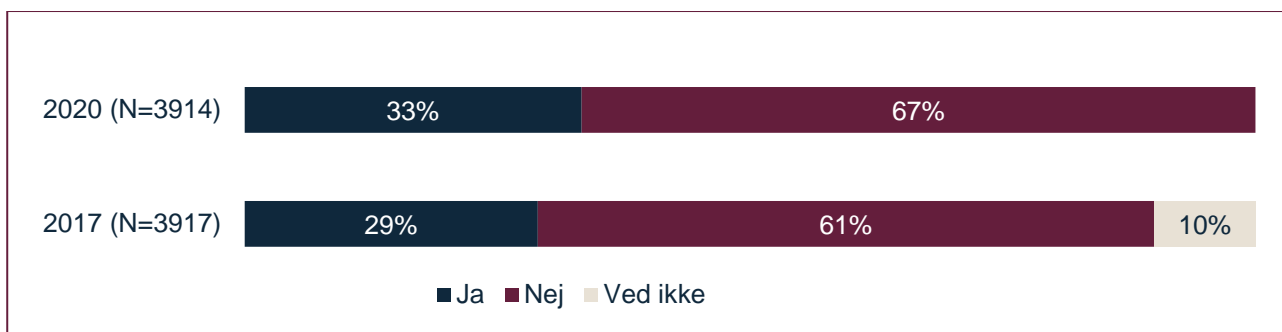
Mere end halvdelen af danskerne (56 pct.) ved imidlertid, at man kan sætte en røgalarm op med dobbeltklæbende tape, ligesom 58 pct. ved, at der findes serieforbundne røgalarmer.

Ca. halvdelen af danskerne er klar over, at de kan søge information om brandforebyggelse på det kommunale brandvæsens hjemmeside, ligesom 50 pct. kender Beredskabsstyrelsens hjemmeside www.brs.dk. Til sammenligning er det imidlertid kun hver tredje dansker, der har hørt om hjemmesiden www.brandsikkerbolig.dk.

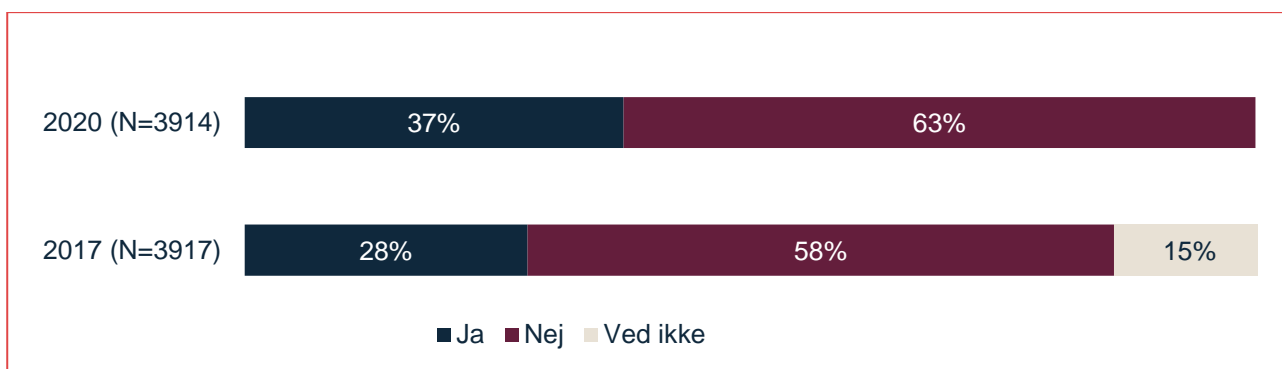
¹⁰ Vidensindeks er baseret på svarene til udsagnene i Figur 20. Vidensindeks for røgalarmer er baseret på fem udsagn, mens vidensindeks for brandforebyggelse er baseret på tre udsagn.

Figur 20: Vidste du at...¹¹

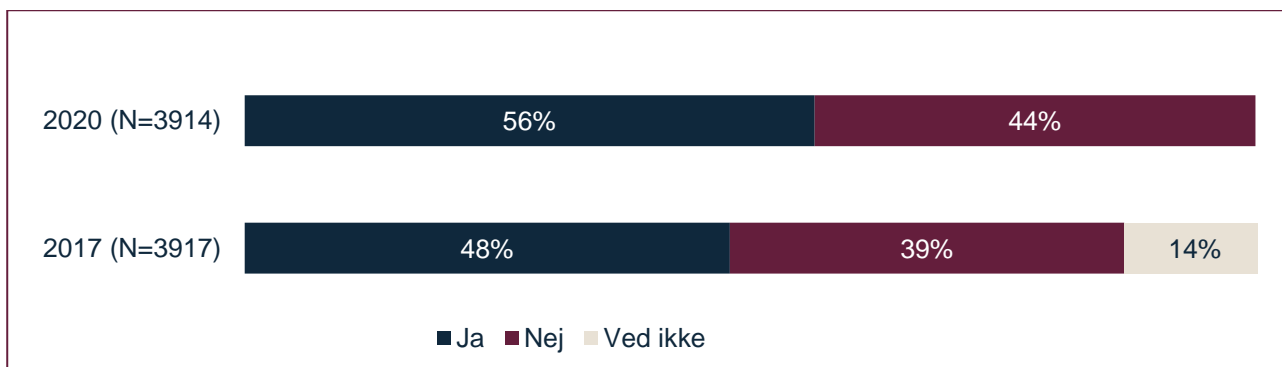
En røgalarm skal gøres rent (støvsuges) en gang hvert halve år?

Der er en udløbsdato på en røgalarm?

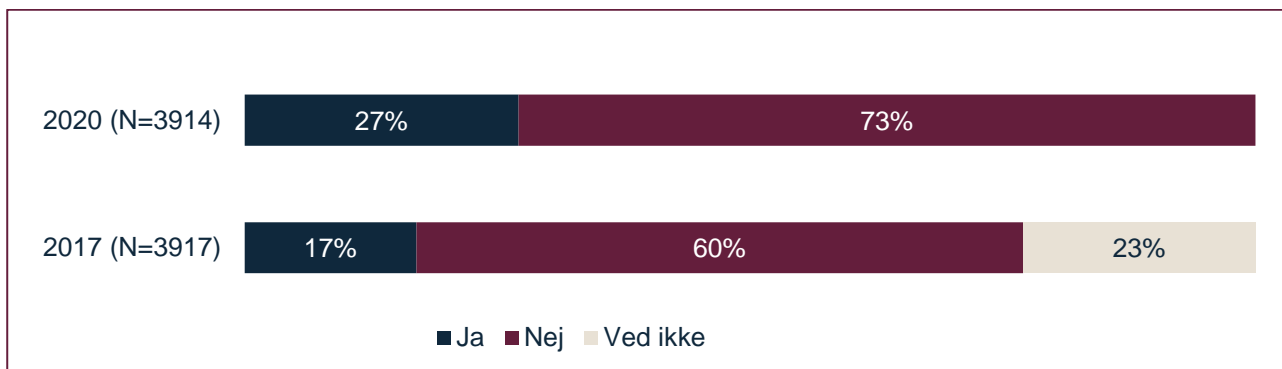

Man kan sætte en røgalarm op med dobbelklæbende tape?

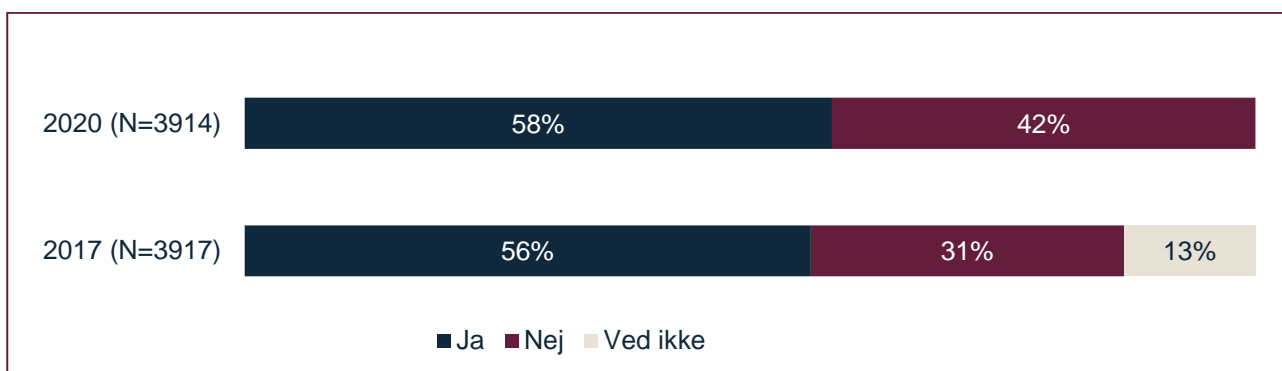

¹¹ Det var i 2020 ikke muligt at svare "ved ikke".

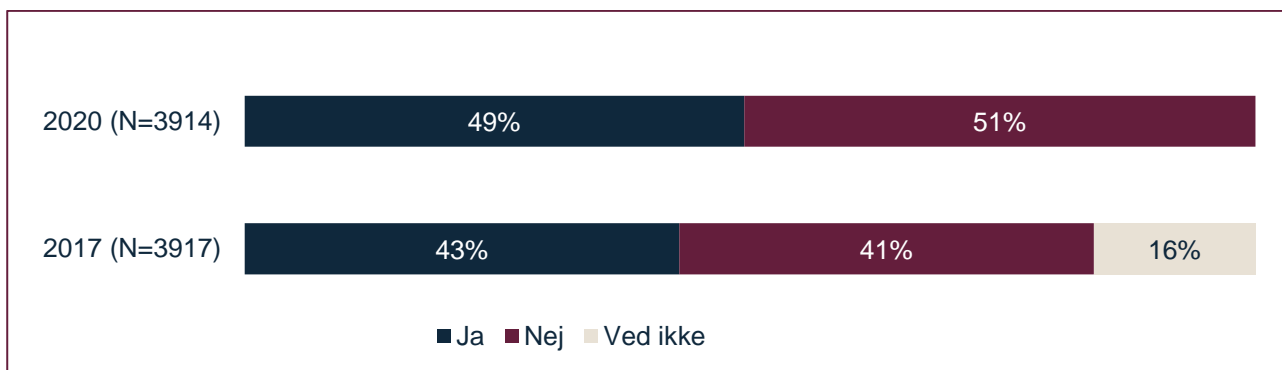
Man kan købe røgalarmer med 10 års batterier?

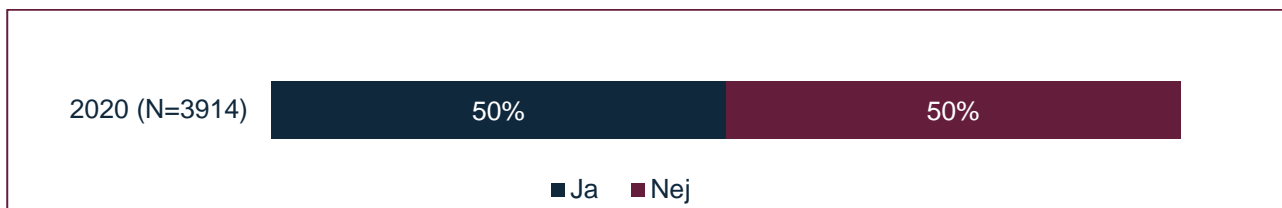
Man kan få serieforbundne røgalarmer?

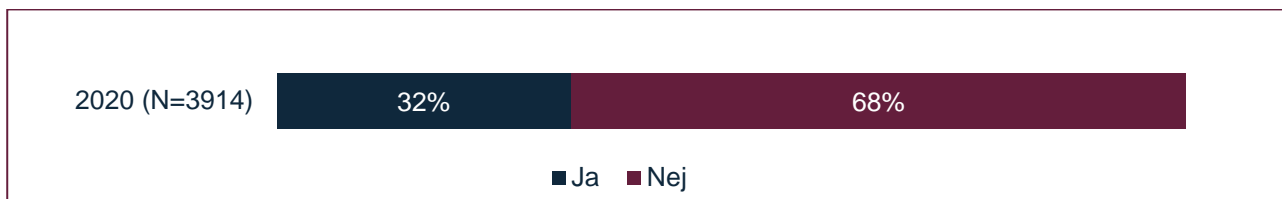
Man kan søge information om brandforebyggelse på det kommunale brandvæsens hjemmeside?

Man kan søge information om brandforebyggelse på Beredskabsstyrelsens hjemmeside, www.brs.dk?

Man kan søge information om brandforebyggelse på hjemmesiden brandsikkerbolig.dk?

Generelt tegner der sig et billede af, at mænds selvrapporterede viden om røgalarmer er større end kvinders. Med undtagelse af kendskab til Beredskabsstyrelsens hjemmeside og hjemmesiden www.brandsikkerbolig.dk er der en større andel af mænd end kvinder, som svarer, at de har kendskab til samtlige præsenterede fakta om røgalarmer. Der er også en tendens til, at de unge i lavere grad end de ældre aldersgrupper har kendskab til de forskellige fakta. Grundet de mange unge beboere i hovedstaden, er det ikke så overraskende, at danskere i Region Hovedstaden ligeledes er mindre vidende om flere af de ovenstående fakta end danskere i de andre regioner, ligesom danskere, der bor i lejligheder har kendskab til færre fakta end danskere i andre boligtyper.

5. Metode

Data er indsamlet gennem en webbaseret spørgeskemaundersøgelse gennemført ved Epinions samarbejdspanel Norstat i perioden fra 7. maj til 29. maj 2020. Der er indsamlet i alt 3.914 interviews blandt danskere i alderen 18 til 85 år. Dataindsamlingen er monitoreret undervejs, for at sikre, at fordelinger i stikprøven på tværs af køn, alder og geografi tilsvarende populationsfordelingerne for målgruppen.

5.1 Repræsentativitet

For at sikre stikprøvens repræsentativitet er data indsamlet via kvoter, som er beregnet på baggrund af populationsdata fra Danmarks Statistik. Kvoterne er opstillet således, at der maksimalt er tilladt +/- 1 procentpoint afvigelse fra den reelle populationsfordeling. For at imødekomme mindre afvigelser fra populationsfordelingerne, er data ved dataindsamlingens afslutning vejret, så det er repræsentativt på parametrene køn og alder inden for hver af landets fem regioner.

I tabellerne nedenfor ses en oversigt over de nationale populationsfordelinger, de uvægtede stikprøvefordelinger og forskellene herimellem. Som det fremgår af tabellerne, er der maksimalt tale om afvigelser på 1 procentpoint, hvilket betyder, at undersøgelsen kan betragtes som repræsentativ for den danske befolkning som helhed.

Køn	Population	Stikprøve	Afvigelse (pct. point)
Mand	50%	50%	0
Kvinde	50%	50%	0

Alder	Population	Stikprøve	Afvigelse (pct. point)
18-34 år	28%	28%	0
35-55 år	35%	34%	1
56-65 år	16%	16%	0
66-85 år	22%	22%	0

Region	Population	Stikprøve	Afvigelse (pct. point)
Hovedstaden	32%	31%	1
Sjælland	14%	15%	1
Syddanmark	21%	21%	0
Midtjylland	23%	23%	0
Nordjylland	10%	11%	1

5.2 Vejning

For at imødekomme mindre afvigelser fra populationsfordelingerne er data, som nævnt, vægтет. Dette er gennemført ved brug af den såkaldte RAKING-vejemetode (iterative proportional fitting).

Med denne metode inkorporeres populationens kendte karakteristika i stikprøven. Vægtene udvikles gennem en iterativ proces, hvor hver variabel i vejematricen introduceres i en sekvens, som sammenligner stikprøven og populationen og løbende tilpasser vægtens størrelse. Sekvenserne gentages, indtil stikprøven matcher populationen på alle de variable, som er inkluderet i vejematricen.

RAKING-metoden indebærer en række fordele sammenlignet med andre vejemetoder. Disse inkluderer bl.a., at der kan inkluderes flere detaljer om de enkelte variable i vejningen, at der er brug for mindre viden om populationen, samt at der er mindre variation i vægtene.

Data er vejet på én variabel, som er baseret på parametrene køn og alder inden for hver region. Anvendelsen af kvoter i dataindsamlingen medfører en beskeden vægtning af data, hvor vægte ligger mellem 0,93 og 1,10.

5.3 Statistisk usikkerhed

Den statistiske usikkerhed afhænger af stikprøvens størrelse samt den andel, som usikkerheden beregnes på. Den statistiske usikkerhed er størst ved 50 pct.

Med en stikprøvestørrelse på 3.914 opererer undersøgelse i udgangspunktet med en maksimal statistisk usikkerhed på +/- 1,6 procentpoint. Ser vi f.eks. på andelen, der har en eller flere røgalarmer i hjemmet, er denne i stikprøven 75 pct. Tager vi den statistiske usikkerhed i betragtning, betyder dette, at det faktiske tal med 95 pct. sikkerhed, kan siges at ligge indenfor intervallet 73,4-76,6.

En statistisk usikkerhed på +/- 1,6 procentpoint betyder desuden, at der typisk skal være en forskel på 2 procentpoint på tallene fra 2017 og 2020, før vi med sikkerhed kan sige, at disse er signifikant forskellige fra hinanden. I rapporten er alle fremhævede forskelle statistisk signifikante, og det er beskrevet, hvis ikke forskellen er statistisk signifikant.

I spørgsmål, som ikke er stillet til alle respondenter, men kun til udvalgte grupper (baseret på deres svar på tidligere spørgsmål) er stikprøvens størrelse mindre. Derfor skal forskelle mellem andelen fra 2017 og 2020 være større, før disse opnår statistisk signifikans.

5.4 Beregning af antal happy fires

I spørgeskemaet spørges til, om man har haft brand i sin bolig inden for de seneste 5 år og ikke hvor mange brande, man har haft. Desuden har vi ikke oplysninger på, om respondenter fra samme husstand har deltaget i undersøgelsen. Derfor antager vi:

1. Der er kun modtaget svar fra én person pr. husstand
2. Der er ikke nogen, der har oplevet flere brande, så man i gennemsnit har oplevet én brand.

Begge antagelser er konservative men meningsfulde, da der sandsynligvis er tale om ganske få husstande, som er repræsenteret mere end én gang i undersøgelsen, og ganske få som har oplevet mere end én brand. Under disse konservative antagelser er det muligt at udtale sig om antallet af happy fires pr. år.

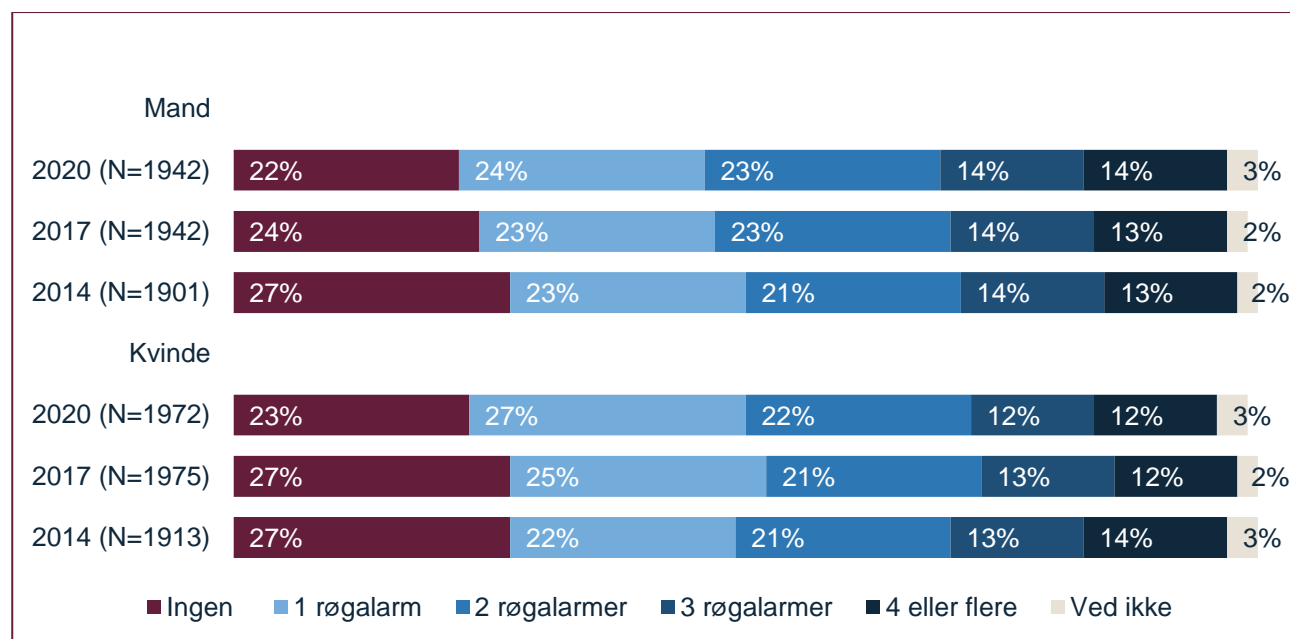
Antal happy fires er beregnet på følgende måde:

Tablet 1: Udregning af antal happy fires ved brug af befolkningsdata

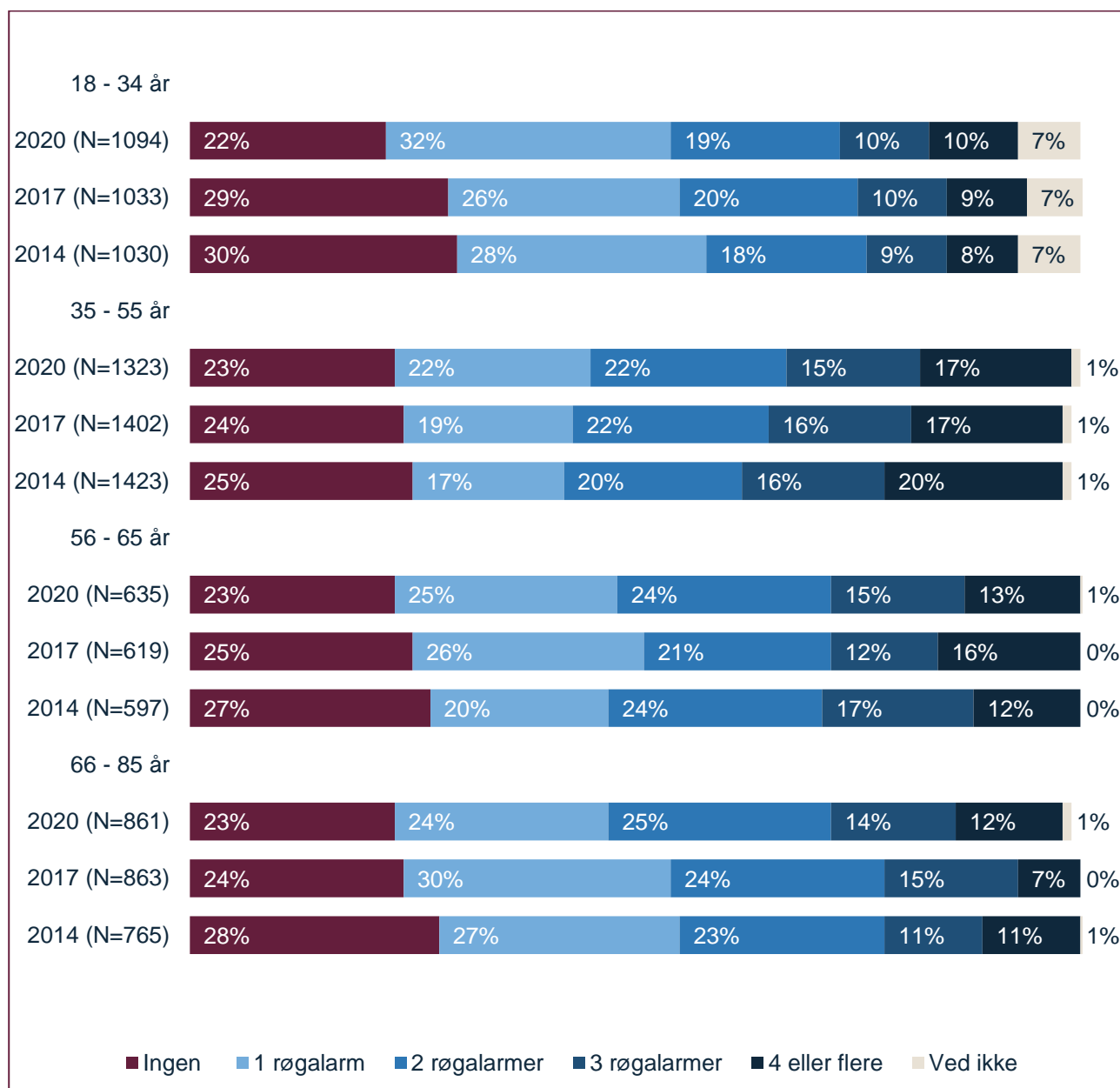
Antal individer i Danmark (18-85 år)	4.562.966
Andel, der har oplevet en brand	7,4%
Antal, der har oplevet en brand	336.959
Andel brande, som er happy fires	88,9%
Antal der har oplevet en happy fire inden for de seneste 5 år	299.715
Gennemsnitlig antal happy fires pr. år de seneste 5 år	59.943
Afrundet gennemsnitlig antal happy fires pr. år de seneste 5 år	60.000

6. Appendix

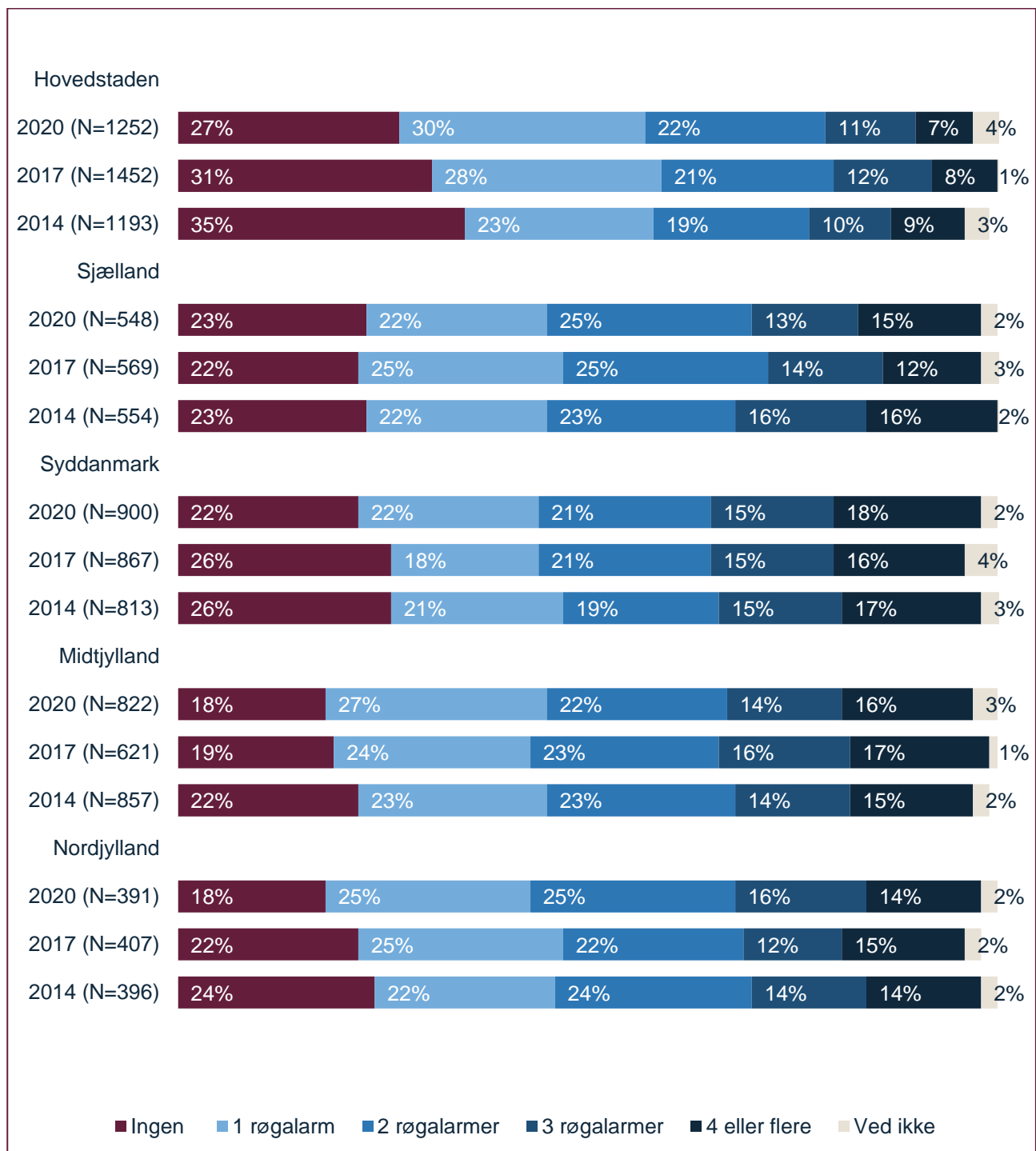
Figur 21: Hvor mange røgalarmere er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmere i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på køn

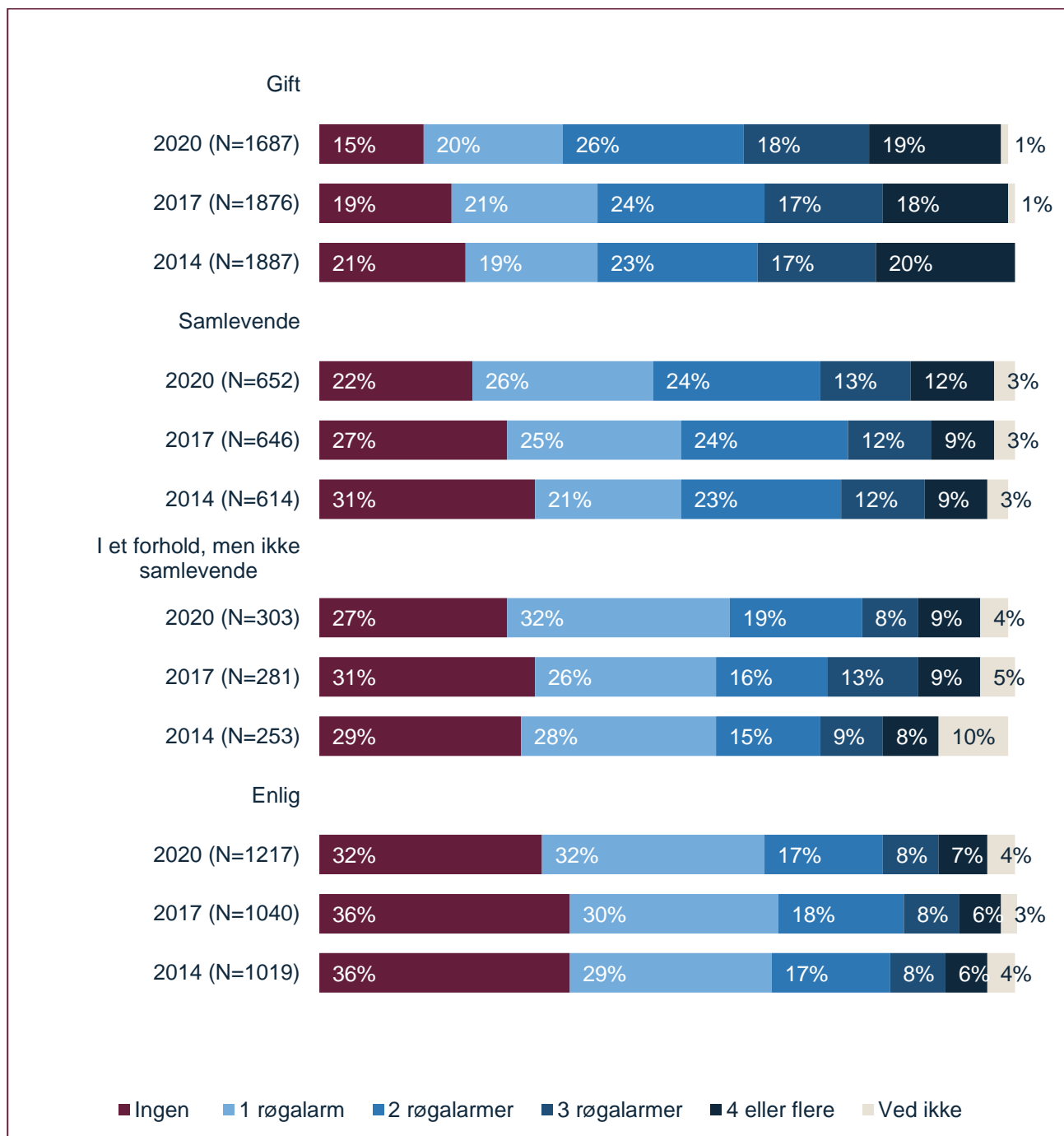
Figur 22: Hvor mange røgalarmer er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmer i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på aldersgrupper

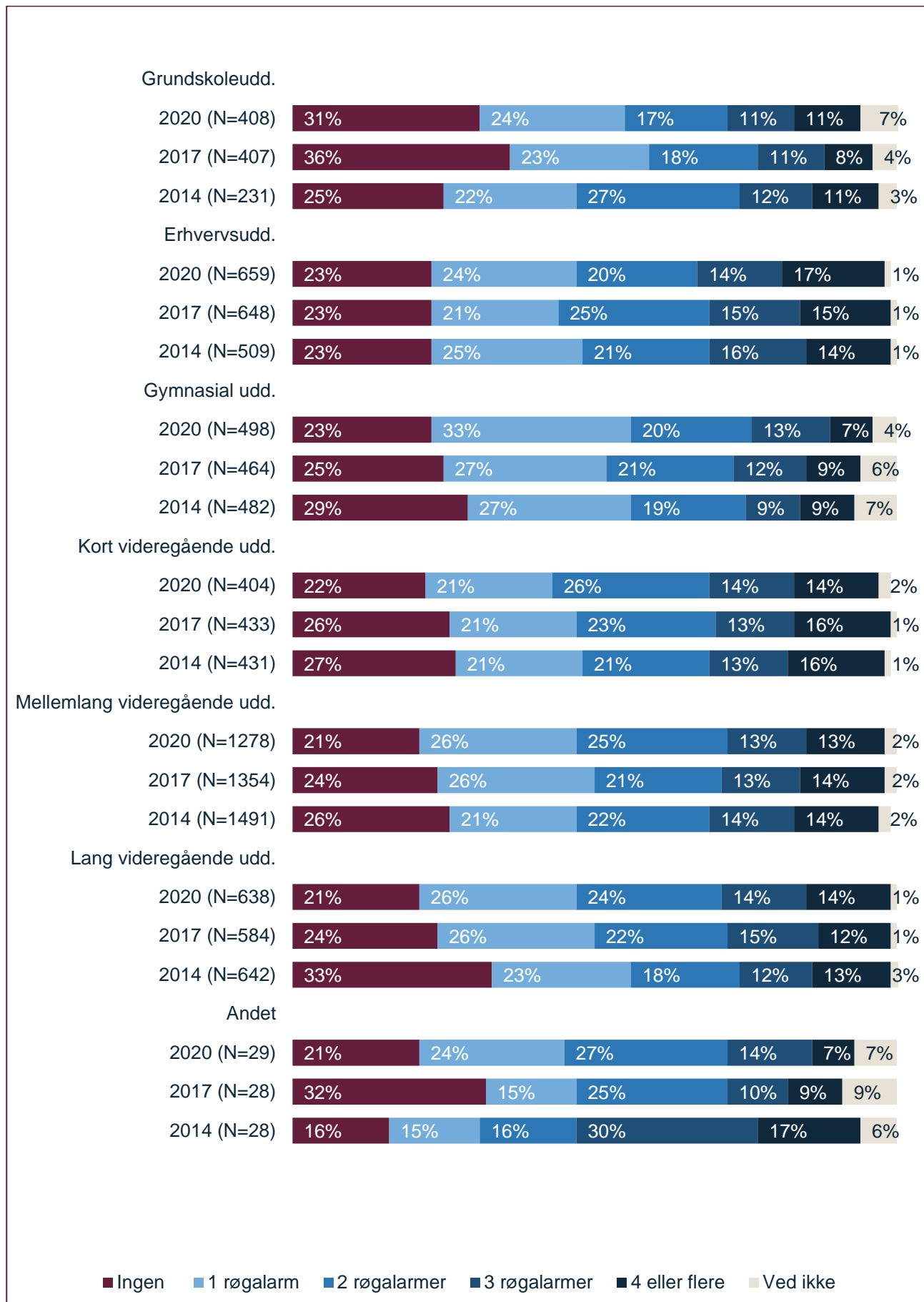
Figur 23: Hvor mange røgalarm er der i din bolig? (medregn ikke røgalarm i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på regioner

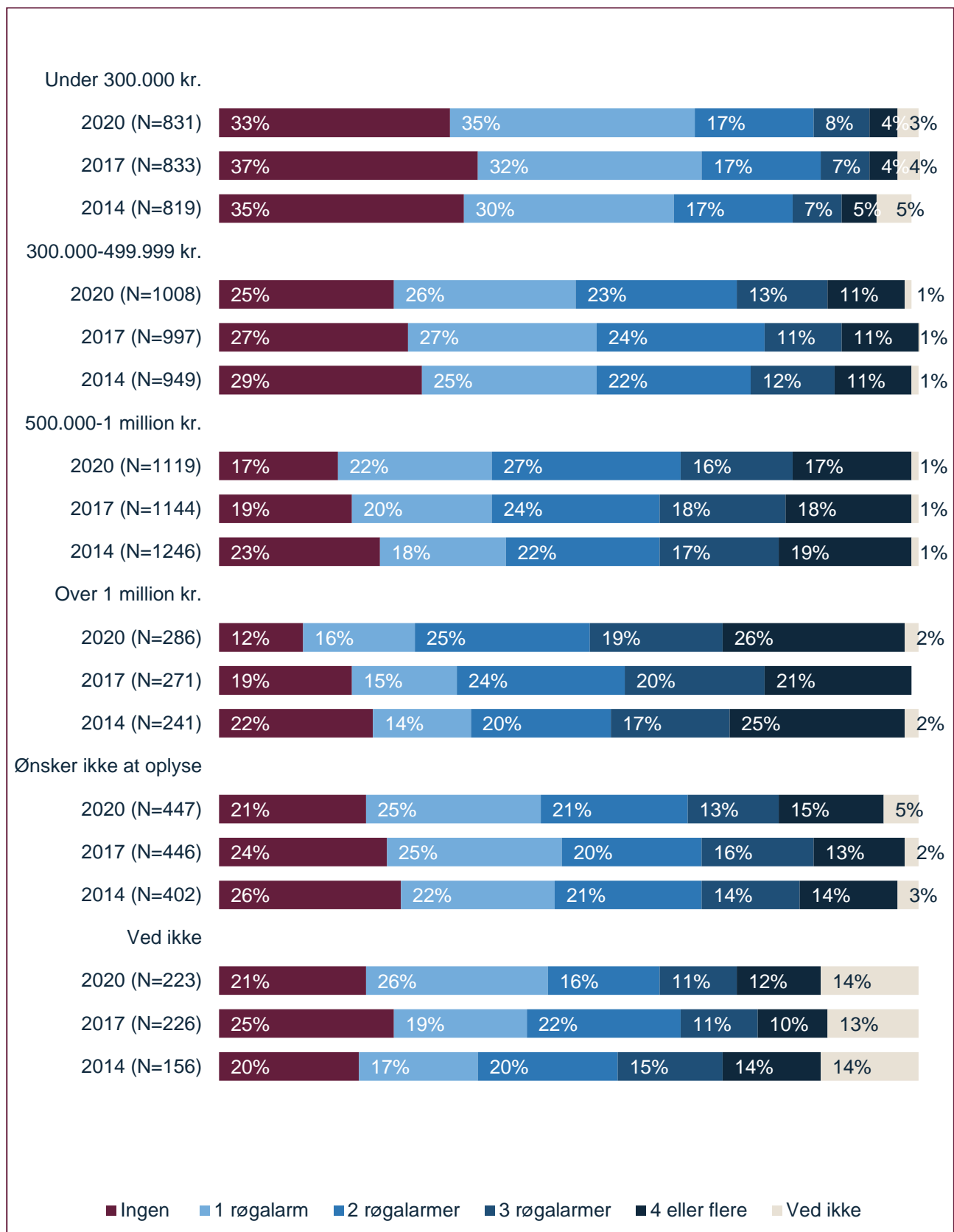
Figur 24: Hvor mange røgalarmere er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmere i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på civilstand

Figur 25: Hvor mange røgalarmer er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmer i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på uddannelsesniveau

Figur 26: Hvor mange røgalarmer er der i din bolig? (medregn ikke røgalarmer i fælles trappeopgang eller andre indendørs fællesarealer) - fordelt på indkomstgrupper

Epinion Aarhus

Hack Kampmanns Plads 1-3
8000 Aarhus C
Denmark

T: +45 87 30 95 00

E: aarhus@epinionglobal.com

Epinion Brussel

Brussel nationaal bus 25
1930 Zaventem
Belgium

E: contact@epinionglobal.com

Epinion Copenhagen

Ryesgade 3F
2200 Copenhagen N
Denmark

T: +45 87 30 95 00

E: copenhagen@epinionglobal.com

Epinion Hamburg

Ericusspitze 4
20457 Hamburg
Germany

T: +43 (0)699 13180416

E: hamburg@epinionglobal.com

Epinion London

D'Albiac House (room 1015-1017)
Cromer Road, Heathrow central
area, Hounslow, TW6 1SD

T: +44 (0) 7970 020793

E: london@epinionglobal.com

Epinion Malmö

Adelgatan 5
21122 Malmö
Sweden

E: contact@epinionglobal.com

Epinion Singapore

60 Paya Lebar Road
#08-43 Paya Lebar Square
Singapore

E: contact@epinionglobal.com

Epinion Stockholm

Terminal 4 plan 4
Office no. 4309B
19045 Stockholm/Arlanda
Sweden

E: contact@epinionglobal.com

Epinion Vienna

Hainburgerstrasse 20/7
1030 Kefnna
Austria

T: +43 (0)699 13180416

E: kefnna@epinionglobal.com

Epinion Vietnam

11th Fl, Dinh Le Building,
1 Dinh Le, Dist. 4, Hcmc
Vietnam

T: +84 28 38 26 89 89

E: hcmc@epinionglobal.com